
TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	5
I. ÖSSZEGZŐ MEGÁLLAPÍTÁSOK, KÖVETKEZTETÉSEK, JAVASLATOK	7
II. RÉSZLETES MEGÁLLAPÍTÁSOK	11
1. A települési önkormányzatok számára a jogszabály által előírt, valamint önként vállalt energiagazdálkodással, energiaracionalizálással összefüggő feladatok teljesítése és a rendelkezésre álló források hatékony és gazdaságos felhasználása	11
1.1. Az energiagazdálkodással összefüggő önkormányzati feladatok helyi szabályozása	11
1.2. Az önkormányzati energiagazdálkodás szervezeti, információs és monitoring rendszere	18
1.3. A helyi önkormányzatok közvilágításra fordított felhalmozási és működtetési forrásainak, az üzemeltetési módoknak az energiapolitikai célkitűzések megvalósításához való hozzájárulása	20
1.3.1. A közvilágítási rendszer felülvizsgálata, korszerűsítése	20
1.3.2. A helyi közvilágítási feladatok ellátása	24
1.4. Az önkormányzatok energiaellátásra fordított forrásai, az energiaellátás- és felhasználás módjainak az energiapolitikai célkitűzésekhez való hozzájárulása	26
1.4.1. Az önkormányzat energiaracionalizálási intézkedései	26
1.4.2. Az önkormányzati költségvetési szervek térfűtése	33
1.4.3. Az önkormányzati költségvetési szervek villamos energia ellátása	34
1.4.4. Az önkormányzati költségvetési szervek egyéb energiafogyasztó rendszerei	35
1.4.5. A megújuló energiaforrások felhasználása	36
1.5. A harmadik feles finanszírozású konstrukció keretében megvalósított, energiaracionalizálást szolgáló fejlesztések, korszerűsítések	36
1.6. Az energiaracionalizálást szolgáló intézkedések végrehajtásának eredményessége és hatékonysága	36
MEGISMERÉSI ZÁRADÉK	39

MELLÉKLETEK

1. számú Tanúsítvány az Önkormányzat költségvetési adatairól a 2004-2009. években
2. számú Tanúsítvány az Önkormányzat közvilágításának adatairól a 2004-2009. években
3. számú Tanúsítvány az Önkormányzat villamos energia felhasználásának adatairól a 2004-2009. években
4. számú Tanúsítvány az Önkormányzat fűtési célú villamos energia felhasználásának adatairól a 2004-2009. években (NEMLEGES)
5. számú Tanúsítvány az Önkormányzat fűtési célú földgáz fűtőanyag felhasználásának adatairól a 2004-2009. években
6. számú Tanúsítvány az Önkormányzat távfűtési adatairól a 2004-2009. években
7. számú Tanúsítvány az Önkormányzat egyéb fűtőanyag felhasználásának adatairól a 2004-2009. években (NEMLEGES)
8. számú Tanúsítvány az Önkormányzat megújuló (fűtési) energia felhasználásának adatairól a 2004-2009. években (NEMLEGES)
9. számú Tanúsítvány az Önkormányzat összes fűtési energia felhasználásának adatairól a 2004-2009. években
10. számú Tanúsítvány az Önkormányzat összes energiafelhasználásának adatairól a 2004-2009. években
11. számú Tanúsítvány az Önkormányzat által megvalósított energiaracionalizálási fejlesztések adatairól
12. számú Tanúsítvány az Önkormányzatnál harmadik feles finanszírozással megvalósított energiaracionalizálási fejlesztések adatairól
13. számú Tanúsítvány az Önkormányzat energiaracionalizálási fejlesztéseinek naturális adatairól

FÜGGELÉKEK

1. számú Az Önkormányzat hatályos Közvilágítási Szerződése

RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE

Törvények

Ámt.	az árak megállapításáról szóló 1990. évi LXXXVII. törvény
Étv.	az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény
Kvt.	a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény
Ötv.	a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény
Tszt ₁	a távhőszolgáltatásról szóló 1998. évi XVIII. törvény
Tszt ₂	a távhőszolgáltatásról szóló 2005. évi XVIII. törvény
Vet. régi	a villamos energiáról szóló 2001. évi CX. törvény
Vet. új	a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény

Rendeletek

Ámr.	az államháztartás működési rendjéről szóló 217/1998. (XII. 30.) Korm. rendelet
11/1985. (XI. 30.) IpM rendelet	a közvilágításról szóló 11/1985. (XI. 30.) IpM rendelet
1/1999. (I. 1.) Korm. rendelet	a távhőszolgáltatásról szóló 1998. évi XVIII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 1/1999. (I. 1.) Korm. rendelet
12/2001. (I. 31.) Korm. rendelet	a lakáscélú állami támogatásokról szóló 12/2001. (I. 31.) Korm. rendelet
180/2002. (VIII. 23.) Korm. rendelet	a villamos energiáról szóló 2001. évi CX. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 180/2002. (VIII. 23.) Korm. rendelet
181/2002. (VIII. 23.) Korm. rendelet	a villamosenergia-fogyasztók feljogosításáról szóló 181/2002. (VIII. 23.) Korm. rendelet
157/2005. (VIII. 15.) Korm. rendelet	a távhőszolgáltatásról szóló 2005. évi XVIII. törvény végrehajtásáról szóló 157/2005. (VIII. 15.) Korm. rendelet

Szóróvidítések

aljegyző	Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzatának aljegyzője, aki 2006. október 1-jéig ellátta a jegyzői feladatokat, közszolgálati jogviszonya 2006. december 15-én megszűnt. Az új aljegyző kinevezésére 2008. augusztus 18-án került sor
CÉDE	Céljellelű decentralizált támogatás
Cselekvési Program	Energiatakarékossági és energiahatékonyság-növelési Cselekvési Program (a 1107/1999. (X. 8) Korm. határozat melléklete)
Cselekvési Terv	Magyarország Nemzeti Energiatakarékossági Cselekvési Terve (2008. február)
Educatio Kht.	Educatio Társadalmi Szolgáltató Kht.
EHA	Energiatakarékossági Hitel Alap
ÉMI Kht.	Építésügyi Minőségellenőrző Kht. (a 7/2006. (BK. 23.) ÖTM utasítás alapján a lakásprogramokhoz kapcsolódó előírások felhasználásával kapcsolatos egyes operatív feladatok elvégzésével 2006. évtől felhatalmazott szervezet)
EU	Európai Unió
Gazdasági Bizottság	Gazdasági és Városfejlesztési Bizottság

gazdasági program	Szekszárd MJV Önkormányzata Közgyűlésének 2/2008. (I. 31.) számú határozatával elfogadott 2007-2010 évekre szóló gazdasági programja.
HÉSZ	Helyi Építési Szabályzat
HÉSZ	Szekszárdi MJV Önkormányzatának 8/2004. (III. 1.) számú rendelete Szekszárd Város Helyi Építési Szabályzatáról
IVS	Integrált Városfejlesztési Stratégia
jegyző	Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzatának jegyzője
KEOP	Környezet és Energia Operatív Program (2007-2013.)
KEOP IH	Környezet és Energia Operatív Program (2007-2013.) Irányító Hatósága (Energia Központ Kht.)
Környezetvédelmi program	Szekszárd MJV Önkormányzata Közgyűlésének 61/2002. (III. 28.) számú határozatával elfogadott környezetvédelmi program
Lakás Kht.	Magyar Lakás-Innovációs Kht. (a 3/2003. (BK. 2.) BM utasítás alapján a lakásprogramokhoz kapcsolódó előirányzatok felhasználásával kapcsolatos egyes operatív feladatok elvégzésével 2004-2006. évekre felhatalmazott szervezet
LEKI	Leghátrányosabb kistérségek felzárkóztatásának támogatása
LEP	Lakóépületek Energiamegtakarítási Programja
LFP	Új Magyarország Lakásfelújítási Program
LKFT	Lakóépületek Környezete Felújításának Támogatásai
NEP	Nemzeti Energiatakarékosági Program
NFT	Nemzeti Fejlesztési Terv (2004-2006.)
NKP	Nemzeti Környezetvédelmi Program
Önkormányzat	Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata
polgármester	Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzatának polgármestere
Polgármesteri hivatal	Szekszárd Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala
Polgármesteri hivatal ügyrendje	SzMSz 3. számú melléklete a Polgármesteri Hivatal Ügyrendje
ROP	Regionális Operatív Program
SzMSz	Szekszárd Megyei Jogú Város Közgyűlésének 10/2000.(IV.17.) rendelete a Szervezeti és Működési Szabályzatról
SZNKÖ	Szekszárdi Német Kisebbségi Önkormányzat
távhőszolgáltatásról szóló rendelet	A Közgyűlés 21/2000. (XI. 3.) számú – többször módosított – rendelete a távhőszolgáltatásról
TEKI	Területi kiegyenlítést szolgáló fejlesztési célú támogatás

SZÁMVEVŐI JELENTÉS

az energiagazdálkodást érintő állami és önkormányzati intézkedések, kiemelten az energiaracionalizálást célzó támogatások hatásának ellenőrzéséről Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzatánál

BEVEZETÉS

Az Állami Számvevőszék 2009. évi ellenőrzési terve alapján végzi az energiagazdálkodást érintő állami és önkormányzati intézkedések hatásának ellenőrzését. Ennek keretében vizsgáljuk az energiaracionalizálást szolgáló állami intézkedések feltételrendszerének kiépítését és megalapozottságát, az energiapolitikai célkitűzések és az uniós követelmények összhangját, a kialakított támogatási rendszer működtetését, továbbá az önkormányzatok energiagazdálkodással, energiaracionalizálással összefüggő feladatainak teljesítését.

Az ellenőrzésre az Állami Számvevőszék 3. Önkormányzati és Területi Ellenőrzési Igazgatóság V-3014-018/2009. számú (témaszám: 951.) vizsgálati programjában foglaltak alapján került sor. Az ellenőrzés jogszabályi alapját az Állami Számvevőszékről szóló 1989. évi XXXVIII. törvény 2. § (3), (5)-(6) bekezdései, valamint a 16. § (1) bekezdése képezi.

Az ellenőrzés célja: annak értékelése volt, hogy az energiafelhasználás racionalizálása, csökkentése érdekében megtett állami és önkormányzati intézkedések eredményesen és hatékonyan járultak-e hozzá a magyar energiapolitikai célkitűzések megvalósításához, az EU által elvárt követelmények teljesítéséhez. Ennek keretében értékelésre került:

- az önkormányzatok energiagazdálkodásának, a helyi energiaellátás megszervezésében betöltött szerepének illeszkedése a hazai energiapolitikai célkitűzésekhez;
- a feladat ellátására rendelkezésre álló források felhasználásának eredményessége és hatékonysága;
- az energiaracionalizálást szolgáló önkormányzati intézkedések végrehajtásának eredményessége és hatékonysága, hozzájárulása a helyi és központi energiapolitikai célkitűzések megvalósításához.

Az ellenőrzött időszak: a 2004-2009. közötti évek, kitekintéssel az ellenőrzött időszakban megvalósult (befejeződött), korábban indult programokra, valamint a vizsgálat befejezéséig tartó időszak releváns folyamataira.

Az ellenőrzés típusa: rendszerellenőrzés

A helyszíni vizsgálat időszaka: 2009. november 16. - 2010. január 4.

Szekszárd megyei jogú város lakosainak száma 2009. január 1-jén 35 323 fő volt. A 2006. évi önkormányzati választást követően az Önkormányzat 23 tagú Közgyűlésének munkáját hat állandó bizottság segítette. A helyi önkormányzat mellett a 2006. évi önkormányzati vá-

lasztásokat követően egy¹ kisebbségi önkormányzat működött. A polgármester a 2006. évi önkormányzati képviselő és polgármester választás óta tölti be tisztségét, a jegyző személye – a 2008. évig – nem változott, de 2006. október 1-jéig – tartós távolléte (GYES) miatt – feladatait az aljegyző látta el, akinek közszolgálati jogviszonya 2006. december 15-én szűnt meg. A Közgyűlés a jegyzőt 2008. július 15-én hivatalvesztéssel sújtotta, az aljegyzőt augusztus 18-án nevezték ki.

Az Önkormányzat feladatainak végrehajtása érdekében a 2009. évben 18 költségvetési intézményt működtetett, amelyekből három önállóan gazdálkodott. A feladatok ellátásában részt vett öt gazdasági társasága. Az Önkormányzat 2008. december 31-én a könyvviteli mérleg szerint 37 809 millió Ft értékű vagyonnal rendelkezett.

Az Önkormányzat költségvetési kiadásának összege 2009. évben 8233 millió Ft (tervezett), mely 5%-kal magasabb a 2004. évi adatnál. Az összes energia kiadás összege a 2004. évről a 2009. évre 21,6%-kal 284,4 millió Ft-ra emelkedett. Az összes energia kiadás – a 2008. év kivételével – évente növekvő arányt képviselt a tényleges összes dologi kiadásokból, a 2009. évre 15,1%-ot tett ki.

Az önkormányzati intézmények térfűtését földgáz, illetve távhő felhasználásával látták el. Az Önkormányzat a közigazgatási területén iparosított technológiával épült lakóépületek energiatakarékosságot célzó felújításához a vizsgált időszakban támogatást biztosított.

¹ német kisebbségi önkormányzat

I. ÖSSZEGZŐ MEGÁLLAPÍTÁSOK, KÖVETKEZTETÉSEK, JAVASLATOK

Az Önkormányzat az Ötv-ben előírtakkal összhangban az SzMSz-ben rögzítette az energiaszolgáltatásban való közreműködését, valamint a városi közvilágításról való gondoskodást, továbbá az energiaszolgáltatással kapcsolatban a gazdasági programban, az ügyrendben, a költségvetési koncepciókban, a fejlesztési tervekben és további helyi rendeletekben határozta meg további feladatokról, a fejlesztés lehetséges irányairól és forrásairól. A 2002. évben elkészített környezetvédelmi program felülvizsgálatát nem végezték el, az energiagazdálkodás területére vonatkozó adatok és a megfogalmazott célok részben idejétmúltak. Az Önkormányzat településfejlesztési koncepciójában a település energiaellátásával kapcsolatos fejlesztési elképzeléseket nem fogalmazott meg, energiapolitikai célokat nem tűzött ki, azonban a településszerkezeti- és településrendezési tervek, a HÉSZ kidolgozása és jóváhagyása során az Önkormányzat figyelemmel volt a település energiaellátásának biztosítására is. Az Önkormányzat a központi jogszabályi előírások alapján rendeletben határozta meg a távhőszolgáltatás helyi szabályait, továbbá az iparosított technológiával épült lakóépületek energiatakarékosságot célzó felújítása támogatásának helyi szabályait. Az Önkormányzat nem döntött egyébként, az önkormányzati szférán kívüli energiaraionalizálási fejlesztésről.

Az Önkormányzatnál **energiaauditot**, illetve egyéb energetikai felülvizsgálatot, átvilágítást, veszteségfeltárást a vizsgált időszakban **nem végeztek**. Az Önkormányzat **az energiagazdálkodás szervezeti, információs és monitoring rendszerét** a Polgármesteri hivatalban **kiépítette**, a személyi feltételeket energetikus alkalmazásával biztosította, ennek ellenére az önkormányzati költségvetési szervek energiafelhasználásáról analitikus nyilvántartást nem vezettek, az intézmények részére az energiafogyasztásuk alakulására vonatkozó belső adatszolgáltatási kötelezettséget nem írtak elő. Az Önkormányzatnál az energiagazdálkodás szervezeti, és személyi feltételeinek kiépítésével – a pontos feladatmeghatározás, illetve a feladat elvégzésével kapcsolatos elvárások hiánya ellenére – **részben biztosította az energiagazdálkodási feladatok ellátását**. Az **Önkormányzat** a vizsgált időszakra vonatkozóan **az energiafelhasználási beszámolókat nem készítette el**, a jogszabályban előírt energiagazdálkodással összefüggő adatszolgáltatási kötelezettségének nem tett eleget, éves energiajelentések – a 2004. év és a 2008. év kivételével – nem készültek.

Az Önkormányzat a **közvilágítás korszerűsítését** a 2001. évben hajtotta végre. A korszerűsítés alapvető célja korszerű, alacsonyabb fogyasztású és karbantartási igényű lámpatestek felszerelésével az energiafelhasználás csökkentése volt, mellyel a feladatellátás hatékonysága és színvonala is javult. A közvilágítás korszerűsítésre vonatkozó kiviteli szerződés megkötésénél érvényesültek a gazdaságossági és hatékonysági szempontok. Az Önkormányzat a gazdaságossági szempontokat mérlegelve használta fel a rendelkezésére álló forrásokat, mert vizsgálta a költségtakarékosság lehetőségeit, célszerű döntést követően végrehajtotta a közvilágítás korszerűsítését, a kivitelezési szerződést közbeszerzési eljárás lefolytatását követően kötötte meg. Az Önkormányzat összességében eredményesen gondoskodott a közvilágítási rendszer felülvizsgálatáról annak ellenére, hogy a korszerűsítést követően a teljesítményigény csökkenés prognosztizált költségmegtakarítása elmaradt a tervezettől, azonban a tényleges energia megtakarítási cél összhangban volt a fejlesztéssel elérni tervezett energia megtakarítási céllal, a kiviteli tervekben, valamint a közbeszerzés ajánlati felhívásában rögzített műszaki tartalom a tervezett finanszírozási összetétellel megvalósult. A közvilágítás korszerűsítésére rendelkezésre álló források felhasználása hatékonyan minősíthető, mert a fejlesztést megelőzően elkészített korszerűsítési tanulmányban javasoltakat, továbbá a több változatban készített kiviteli tervek eredményeit a döntésnél figyelembe vették, a fejlesztés költségei középtávon megtérültek.

Az Önkormányzat a, közvilágítással kapcsolatos közfeladatait az áramszolgáltatóval kötött általános Közvilágítás Szolgáltatási Szerződés útján látta el. A szerződésben nem rögzítettek garanciális előírásokat a szolgáltatás üzembiztonsági és felelősségi követelményeire, nem rendelkeztek a fogyasztói panaszok kivizsgálásáról, a hibabejelentés dokumentálásáról, az elvégzett karbantartások, kisjavítások dokumentálásának módjáról, az Önkormányzati ellenőrzés lehetőségéről, továbbá nem rendelkeztek a közvilágítás céljára rendelt vagydon tulajdonviszonyairól, a közvilágítási berendezések létesítéséről, rekonstrukciójáról. **A közvilágításra kialakított szerződéses feltételek** – a felsorolt hiányosságok ellenére – **biztosították a feladat zavartalan ellátását.** A közvilágításra fordított kiadások alakulását, az azt befolyásoló tényezőket, a villamos-energia árváltozás költségvetési kiadásokra gyakorolt nem értékeltek. **Az Önkormányzat összességében eredményesen gondoskodott a közvilágítási feladat ellátásáról** annak ellenére, hogy nem biztosította a fogyasztói panaszok fogadásának, kivizsgálásának, illetve a tett intézkedések ellenőrzésének rendjét, azonban a közvilágítás ellátására, valamint a közvilágítás aktív elemeinek üzemeltetési és üzemzavar elhárítási tevékenységének ellátására szerződéseket kötött, melyek alapján biztosította a rendszeres karbantartást.

Az Önkormányzat a vizsgált időszakban több alkalommal **döntött** az intézményei **energiafelhasználásának csökkenését eredményező fejlesztésről**, melyeket – egy KEOP pályázat kivételével – nem az energiaracionalizálás, illetve az energiaköltség-megtakarítás érdekében, hanem a működőképesség fenntartása diktálta kényszer miatt hajtotta végre. E pályázatok esetében az energia megtakarítás mennyiségével, illetve értékével nem számoltak, megvalósíthatósági tanulmányokat nem készítettek, energetikai célkitűzések, továbbá az energiafogyasztásról vezetett nyilvántartás hiányában a felújítások energiafelhasználásra gyakorolt hatását nem elemezték. A **2009. évben** folyamatban van a Wunderland Óvoda energetikai korszerűsítés célú fejlesztése, melyhez az Önkormányzat a KEOP-2007 5.1.0 intézkedése keretében nyert támogatást. A beruházás megvalósítása során a pályázatban rögzített célértékek, továbbá a vállalt indikátorok köre nem változott, a vállalt műszaki tartalom megvalósult, a beruházás eredményességének megítélése – a pénzügyi lezárás hiányában, továbbá a tényleges energia felhasználási adatok hiányában – nem végezhető el. Az Önkormányzat összességében **a gazdaságossági szempontokat mérlegelve használta fel a rendelkezésre álló erőforrásokat**, mert vizsgálta az energiafelhasználás korszerűsítésének és a költségekkel való takarékoságnak a lehetőségeit, a vizsgált időszakot megelőzően a távhővel fűtött működött önkormányzati költségvetési szerveknél termosztatikus radiátorszelepeket szereltek fel. A KEOP pályázat kivitelezésére meghirdetett közbeszerzési eljárás során kiemelt szempont volt az energia felhasználás csökkentése. A decentralizált állami támogatásokból megvalósult – nem energetikai célú – felújítások forrásainak gazdaságos felhasználása érdekében célszerűen közbeszerzési eljárásokat folytattak le.

Az Önkormányzat az intézményeinek térfűtéséről földgáz, illetve távfűtés felhasználásával gondoskodott. **Az Önkormányzat** nem működtetette az ellenőrzési, vagy monitoring rendszert a fűtési rendszerek adatainak kontrolljára, ennek ellenére **eredményesen gondoskodott a költségvetési szervek térfűtésének biztosításáról**, mert biztosította az épületek térfűtését. Az egységnyi (légméter) fűtési célra fordított energiafelhasználás kiadása a távfűtés esetében – a fűtött légtér 5,5%-os csökkenése mellett – mindössze 2,6%-kal emelkedett. A földgázfelhasználás esetében – a fűtött légtér 5%-os emelkedése mellett – az egységnyi fűtési célra fordított energiafelhasználás kiadása jelentősen, 63,4%-kal emelkedett, melynek alapvető oka a földgáz árának emelkedése volt.

Az Önkormányzat eredményesen gondoskodott a költségvetési szervek villamos energia szükségletének biztosításáról, mert a villamos energia felhasználását az áramszolgáltatóval kötött szerződések alapján biztosította, megtette a szükséges intézkedéseket az üzemzavarok elhárítására, a berendezések működtetésére, karbantartására. Az egy m² megvilágított alapterületre fordított kiadások alakulását, az azt befolyásoló tényezőket, a villamos-energia árváltozás költségvetési kiadásokra gyakorolt nem értékeltek.

ületre jutó villamos energia felhasznált mennyisége a 2009. évre – a megvilágított alapterület 5%-os csökkenésénél nagyobb arányban – 20,2%-kal csökkent.

Az elkülönített villamos energia fogyasztásmérése 3 intézmény konyhájánál biztosított, erre vonatkozóan azonban az Önkormányzatnál helyi szabályozás nem került kialakításra. A többi fogyasztási helyhez hasonlóan a konyhák energiafogyasztását sem kísérték figyelemmel.

Megújuló energiaforrásokat az Önkormányzat és intézményei energiaigényének kielégítésére **nem használtak** fel, erre irányuló energiaracionalizálási beruházást a vizsgált években az Önkormányzat nem valósított meg.

Az Önkormányzatnál a vizsgált időszakban **harmadik feles finanszírozású** konstrukció keretében megvalósuló energiaracionalizálást szolgáló **fejlesztésről nem döntöttek**.

A vizsgált időszakban **az Önkormányzat által végrehajtott** – energiaracionalizálást is eredményező – **fejlesztések az** energetikai célok megfogalmazásának hiányában is **összességében eredményesek voltak**, mert a 2004. évről a 2009. évre csökkent az energiafelhasználás és a kibocsátott károsanyag mennyisége, továbbá a tényleges éves energiakiadás növekedése az áremelkedések növekedési üteme alatt maradt. **Az Önkormányzat energiaracionalizálást és megtakarítást szolgáló intézkedései összességében hatékonyak voltak.** Az Önkormányzat energiagazdálkodási gyakorlata, a továbbá a helyi energiaellátás megszervezésében betöltött szerepe, valamint az energiaracionalizálást eredményező intézkedések eredményessége és hatékonysága – a megújuló energiaforrások felhasználásának növelésére irányuló intézkedések hiányában – részben hozzájárult a központi energetikai célkitűzések megvalósításához.

A helyszíni ellenőrzés megállapításainak hasznosítása mellett **javasoljuk**:

a polgármesternek

a munka színvonalának javítása érdekében

1. kezdeményezze, hogy a számvevői jelentésben foglaltakat a Képviselő-testület tárgyalja meg és a feltárt hiányosságok megszüntetése érdekében készíttessen intézkedési tervet a határidők és felelősök megjelölésével. Az intézkedési tervet, az elfogadását követő 30 napon belül küldje meg az ÁSZ Tolna Megyei Ellenőrzési Irodája részére;

a jegyzőnek

a jogszabályi előírások maradéktalan betartása érdekében

1. az energiagazdálkodással összefüggő adatszolgáltatási kötelezettség teljesítése érdekében intézkedjen, hogy a 265/2008. (XI. 6.) Korm. rendelet előírása alapján az Önkormányzat a 2009. évi energiafelhasználási beszámoló (OSAP 1335/a) elkészítésének 2010. március 31-ig tegyen eleget;

a munka színvonalának javítása érdekében

2. az Önkormányzat energiafogyasztása alakulásának figyelemmel kísérése érdekében az energiagazdálkodás információs és monitoring rendszere működése keretében:

- a) határozza meg az önkormányzati intézmények energiafelhasználási adatszolgáltatásának módját és gyakoriságát;
 - b) egészítse ki az energetikus munkaköri leírását az Önkormányzat energiafelhasználási adataiból készített éves energiajelentés készítési kötelezettségével, továbbá az energetikus munkakörben végzett feladatokról szóló beszámoló készítési kötelezettséggel;
- 3. a villamos-energiára fordított kiadások mérséklése érdekében vizsgálta meg a feljogosított fogyasztói körbe való átlépés lehetőségét;
 - 4. biztosítsa, hogy a költségvetési tervezés során az energiafelhasználás és az energiaköltségek várható alakulására vonatkozó számítások alapján tervezzék az egyes energiafajták költség-előirányzatait;
 - 5. alakítsa ki a közvilágításra vonatkozó fogyasztói panaszok kivizsgálásának és a szolgáltató által tett intézkedések ellenőrzésének rendjét.

II. RÉSZLETES MEGÁLLAPÍTÁSOK

1. A TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZATOK SZÁMÁRA A JOGSZABÁLY ÁLTAL ELŐÍRT, VALAMINT ÖNKÉNT VÁLLALT ENERGIAGAZDÁLKODÁSSAL, ENERGIARACIONALIZÁLÁSSAL ÖSSZEFÜGGŐ FELADATOK TELJESÍTÉSE ÉS A RENDELKEZÉSRE ÁLLÓ FORRÁSOK HATÉKONY ÉS GAZDASÁGOS FELHASZNÁLÁSA

1.1. Az energiagazdálkodással összefüggő önkormányzati feladatok helyi szabályozása

Az Önkormányzat az Ötv. 8.§ (1) bekezdésében, valamint a 8. § (4) bekezdésében előírtakkal összhangban – önkormányzati rendeletben – az SzMSz-ben rögzítette az energiaszolgáltatásban való közreműködését, valamint a városi közvilágításról való gondoskodást.

A gazdasági programban, a koncepciókban, a fejlesztési tervekben és további helyi rendeletekben határozták meg az energiaszolgáltatásban való közreműködés, valamint a közvilágításról való gondoskodás helyi feladatait, területeit, a fejlesztés lehetséges irányait és forrásait.

A Polgármesteri hivatal ügyrendjében a Városüzemeltetési és –fejlesztési Igazgatóság feladatai között előírták a városüzemeltetéssel, a közlekedéssel, a kommunális, vízügyi, energiaügyi igazgatással kapcsolatos feladatok ellátását. A Városfejlesztési és –üzemeltetési Osztály feladatai között rögzítették, hogy:

- az elfogadott költségvetésben biztosított előirányzatok felhasználásával a beruházások lebonyolítását az önkormányzati intézmények, a hatósági kötelezések, az út- és közműfejlesztések, a partfal - veszély elhárítás és támfalépítések, a vízrendezések, a közvilágítás és hírközlés, az informatika, valamint a környezetvédelmi alap tekintetében. E feladatokkal kapcsolatban elvégzi a szükséges műszaki ellenőri tevékenységet, valamint a Közgyűlés részére negyedévente tájékoztatót készít az előirányzatok felhasználásáról,
- elvégzi a panelprogram lebonyolítását, a közvilágítási berendezések, fogyasztási helyek létesítését, közüzemi szerződések megkötését, üzemeltetését és ellenőrzését, villamos energia liberalizációjából adódó feladatokat, segíti az intézmények energiagazdálkodását, közreműködik a város energiafejlesztési és hírközlési hálózat fejlesztési programjának kidolgozásában és végrehajtásában.

A **2007-2010. évekre vonatkozó gazdasági programban** prioritásként a gazdaság versenyképességének javítását, a foglalkoztatás- és humánerőforrás fejlesztését, a környezeti és jóléti feltételek javítását, az adópolitikai célok keretében a helyi iparüzési adó beszedése hatékonyságának növelését, valamint az Önkormányzat vállalkozási tevékenységének erősítését fogalmazták meg, az egyes prioritásokhoz kapcsolódó intézkedéscsoportokban rögzítették a fejlesztési célkitűzéseket, melyek között energiagazdálkodással kapcsolatos célkitűzéseket is meghatároztak.

Az ipari övezetek fejlesztése célkitűzés során megfogalmazták a vállalkozásokkal történő betelepítést, melynek elősegítése érdekében az Önkormányzat egy átfogó, komplex fejlesztést tervez végrehajtani. A fejlesztési projekt kiterjed a bekötőút és csomópont kiépítésére, a belső út-

hálózat bővítésére, az ivóvízellátás biztosítására, a szennyvízcsatorna építésére, csapadékvíz elvezetésre, az elektromos hálózat fejlesztésére, transzformátorállomások telepítésére.

A foglalkoztatás- és humán erőforrás-fejlesztés célkitűzés az óvodai, általános és középiskolai, illetve a kollégiumi épületek felújítását, korszerűsítését tartalmazta az oktatási feltételek javítása és a fenntartási költségek csökkentése érdekében. A felújítások terén elsőrendű feladat a kötelező feladatot ellátó oktatási-nevelési intézmények működőképességének fenntartása, illetve a rendelkezésre álló forrásoknak megfelelően részleges vagy teljes rekonstrukciójuk, bővítésük, valamint az intézmények világítás korszerűsítése. Az intézmények világítási rendszerei 30-40 éve készültek. A lámpák állaga leromlott, nem javíthatók, a mai szabványkövetelményeknek sem felelnek meg. A 11 db oktatási intézmény korszerűsítése mintegy 80 millió Ft összegűre becsülték, a fejlesztés megtérülési idejét 5-6 évben prognosztizálták. A korszerűsítés végrehajtása kiemelt prioritást kapott, mivel az ÁNTSZ is végzett ellenőrzéseket és a szabványtól eltérő helyeken kifogásolta a megvilágítás alacsony értékét. Az intézmények egyedi és kis tételű (1-1 tanteremre irányuló) felújítási igényei helyett a nagyobb tételű rekonstrukció költségtakarékosabb megoldás megvalósítását tűzték ki célul. Az intézmények fűtési rendszerének felújításával kapcsolatosan megfogalmazták az elavult berendezések cseréjét a fűtési költségek csökkentése érdekében, valamint lehetőség szerint további hőközpontok korszerűsítését, és a fűtési rendszerekben is további korszerűsítés tartottak célszerűnek.

A panellakások utólagos hőszigetelése célkitűzés során megfogalmazták, hogy a költségvetés helyzetének figyelembe vétele mellett célszerű a program folytatása, valamint a panelházak mellett a családi házakban lakók energia megtakarítási beruházásainak támogatása, kapcsolódva az ilyen jellegű állami pályázatokhoz.

A közvilágítás fejlesztésével kapcsolatban célként rögzítették a 2000. évben megkezdett rekonstrukciós munkák folytatását a kandeláberek és kábelek kicserélésével, a hálózat bővítésével. A városközpontban a városkép javítása, a többi esetben a közlekedés biztonságának növelése érdekében tartották szükségesnek a beruházásokat.

Szekszárd MJV Környezetvédelmi Programja a Nemzeti Környezetvédelmi Program tervezési intervallumát is figyelembe véve középtávra – azaz 6 évre – 2001. év novemberében készült el. A program a város akkori környezetvédelmi állapotával, az elérendő célokkal, illetve a megvalósítandó feladatokkal kapcsolatban rendelkezésre álló adatokra, információkra, dokumentumokra épült.

A költségvetési koncepciókban² megfogalmazták a városi panellakások utólagos hőszigetelését, az oktatási intézmények törvényi előírásoknak megfelelőbbé tételét. A középtávú felújítási tervek megvalósításával legalább a műszaki állag megőrzését, racionalizálási intézkedésekkel, valamint energia megtakarítási megoldások keresésével a költségfelhasználás csökkentését tervezték.

A helyi szabályozási terv, továbbá az országos településfejlesztési koncepció keretei között elkészített IVS-ben a helyzetértékelés és a fejlesztési stratégiák között, továbbá a fejlesztési kívánt akcióterületek között energiagazdálkodással kapcsolatos célkitűzéseket is megfogalmaztak.

A távfűtés helyzetértékelése során rögzítették, hogy a távfűtésnek lokális hatása nincs, így a lehető legkisebb terhelést idézi elő. A távfűtésnek a környezetvédelmi szempontok szerint prioritást kell biztosítani. Kedvezőnek tekinthető, hogy a városban 5.600 lakás fűtése távfűtéssel biztosított. Az ipartelepi gáztávvezeték egy részét – az Északi ágvezetékét - visszabontották, a gerincvezeték a Déli fűtőmű és a Húsipari Rt között üzemképes, kapacitása 30 tonna/óra gáz. A

² A Közgyűlés a 2005-2007. évi költségvetési koncepciót a 228/2004. (XI. 25.) számú, a 2006-2008. évi költségvetési koncepciót a 205/2005. (XII. 8.) számú, a 2007-2009. évi költségvetési koncepciót a 175/2006. (XII. 14.) számú határozatában hagyta jóvá.

Déli fűtőműben az egyik PTVM kazánt elbontottak, helyére gázmotorokat telepítettek, melyek fűtőteltjesítménye 5,0 MW, mely a nyári időszakban biztosítani tudja a város használati melegvíz ellátását és villamos energiát (4,66 MW) is termel. A Déli fűtőműben levő kazánok beépített teljesítménye 90,2 MW. Téli időszakban a fűtőmű jelenlegi leterheltsége: 50%.

A település villamos energia hálózata kiépített, Szekszárd városát és a környező településeket alaphálózati szinten egy db 120 / 20 kV-os állomás szolgálja ki. A 120 kV-os hálózat kettős rendszerű, de egy nyomvonalon halad a Paks-Szekszárd és a Szekszárd-Bonyhád vonal. A 120 kV-os hálózat folyamatos karbantartás mellett megfelelő és a várható igényeket ki tudja elégíteni. A városban a villamos energia elosztóhálózatának feszültségszintje 20kV. A városban 2002 év végén üzembe helyeztek 2 db gázmotoros kiserőművet összesen 4,7 MW teljesítménnyel. A kiserőmű hozzájárul a város energiaellátásának biztonságához és a távfűtéses lakások hőigényét is kielégíti. Kialakítása viszont olyan, hogy szigetüzemben – azaz hálózattól függetlenül – nem működtethető. A történelmi borvidék villamos energia ellátása nem 100%-os mértékű. A villamos energia igény kielégítését EU-s pályázati lehetőségek kihasználásával helyi energia előállítással és tárolással lenne célszerű megoldani (pl napcellák).

A lakóterület rehabilitációval kapcsolatosan összefoglalták az IVS-ben a 2004-2007 között az iparosított technológiával épült lakóépületek energiakorszerűsítési beruházásait.

A város közvilágítási hálózata földkábeles a belvárosban és légvezetékű oszlopokra szerelt a lazább beépítésű területen – kivéve a történelmi borvidék területeit, ahol célszerűnek tartották a földkábeles kiépítést – ez a koncepció fenntartásra javasolt volt. A közvilágítási lámpatestek cseréje hatékonyabb Nátrium lámpákra nagyrészt megtörtént, a még használt Higanyszárműködésű lámpatestek folyamatos cseréjét tervezni szükséges.

Az IVS-ben a stratégiai célok között rögzítették a fenntartható fejlődés környezeti feltételeinek javítását, melynek elemei között a helyi légszennyezés csökkentését (megújuló energiaforrásokra történő átállás támogatása, terjesztése) fogalmazták meg. Az alternatív energiaforrások bevezetését költségesnek ítélték, ezért javaslatot fogalmaztak meg a kiváltható energiarendszerek költséghaszon elemzéseinek elkészítésére. A panelházak utólagos hőszigetelése program sikere mellett megfogalmazták, hogy a költségvetés helyzetének figyelembe vétele mellett célszerű a program folytatása, valamint a panelházak mellett a családi házakban lakók energia megtakarítási beruházásainak támogatása, kapcsolódva az ilyen jellegű állami pályázatokhoz.

Az Önkormányzat a közvilágítás közfeladat ellátását az SzMSz-ben kötelező feladatként rögzítette, az ellátandó feladatok körét az ügyrendben részben meghatározta.

Az ügyrendben rögzítették többek között a közvilágítással kapcsolatban a műszaki ellenőri tevékenység ellátását, a közvilágítási berendezések, fogyasztási helyek létesítésére, közüzemi szerződések megkötésére, az üzemeltetésre és az ellenőrzésre vonatkozó feladatokat.

Az Önkormányzat a közvilágítással kapcsolatos feladatokról egyéb rendeletekben, szabályzatokban nem rendelkezett, a közvilágítási feladatait a Közvilágítási szolgáltatási szerződés alapján, az 1.3. pontban részletezettek szerint látta el.

Az Önkormányzatnál **energiapolitikai koncepciót nem készítettek**, az energiagazdálkodással kapcsolatos feladatokat, előírásokat részben a környezetvédelmi programban, részben a HÉSZ-ben rögzítették.

Az Önkormányzat **környezetvédelmi programja** a 2001. évben készült el, melynek felülvizsgálatára – a Kvtv. 47. § (2) bekezdése előírását figyelmen kívül hagyva – nem került sor.

A környezetvédelmi programban – a felülvizsgálat és az aktualizálás elmaradása miatt – az energiagazdálkodás területére vonatkozó adatok és a megfogalmazott célok részben idejélmúltak, a 2148/2008. (X. 31.) számú Kormányhatározatban rögzített nemzeti energiapoliti-

kai célkitűzésekkel már nem álltak összhangban, konkrét intézkedésekre, megoldásokra a vizsgált időszakban már nem szolgáltathattak alapot.

A környezetvédelmi programban az 1107/1999. (X. 8.) Kormányhatározatban előírtaknak részben megfelelően általánosan megfogalmazták, hogy a pazarló energiafelhasználás, annak helyi és globális környezeti következményei együttesen indokoltá teszik az energiatakarékosságban rejlő lehetőségek kihasználását, valamint a helyi alternatív források bevonásának vizsgálatát. Elérendő célként rögzítették a helyi energiafelhasználás hatékonyságának javítását, az ellátás színvonalának és biztonságának növelését, a helyi energiagazdálkodás környezetvédelmi szempontú fejlesztését. A célok elérését hivatott lépések között megfogalmazták az önkormányzati intézmények energetikai átvilágítását, az Energiagazdálkodási Rendszer Kialakítását, a közvilágítás felülvizsgálatát, továbbá a Környezetvédelmi Tanácsadó Szolgálat részeként energetikai lakossági tanácsadást. A 2007-2010 évekre szóló gazdasági programban megfogalmazták új települési környezetvédelmi program elkészítését. A 2002. évi környezetvédelmi programot elkészítő vállalkozás 2009. május 6-án írásos ajánlatot küldött a Polgármesteri hivatal részére a felülvizsgálat elvégzésére vonatkozóan. Az ajánlat tartalmazta a felülvizsgálat tartalmi elemeit, mely szerint valamennyi fejezet – köztük az energiagazdálkodással kapcsolatos – felülvizsgálatra kerül az eredeti program kitűzött céljainak megvalósulása, aktualizálása révén. Az Önkormányzat a felülvizsgálatra szóló megbízási szerződést az ajánlattal egyezően 2009. szeptember 23-án kötötte meg, a szerződéses díj összegét bruttó 1600 ezer Ft-ban, a program elkészítésének határidejét 2010. január 31. napjában határozták meg.

Az Önkormányzat a településfejlesztési koncepciójában a település energiaellátásával kapcsolatosan feladatokat, célkitűzéseket nem rögzített, a településszerkezeti- és településrendezési tervek, a HÉSZ kidolgozása és jóváhagyása során – az Étv. 8. §, a 31. §, a 36. § előírásainak megfelelően – figyelemmel volt a település energiaellátásának biztosítására is.

A különleges területeken a villamos energia valamint ivóvízellátás biztosítása nem feltétele az építési engedély kiadásának. A terület villamos energia ellátását biztosító villamoshálózatot a pincesorok építészeti, városképi értékei miatt a légvezeték megoldásról fokozatosan földkábeles megoldásra kell átépíteni, az új hálózat csak földkábeles kivitelben engedélyezhető csak. A fűtési energiát úgy kell megválasztani, hogy a területre előírt kibocsátási határértékek betartása biztosítható legyen.

A közművesítés és közműlétesítményekkel kapcsolatban előírták, hogy a meglévő és a tervezett vízellátás, vízvezetés (szenny- és csapadékvíz), energiaellátás (villamos energia ellátás, földgázellátás), valamint a távközlés hálózatai és létesítményei, továbbá azok ágazati előírások szerinti biztonsági övezeteik számára közműterületen, vagy közterületen kell helyet biztosítani. Ettől eltérő esetben - ha azt egyéb ágazati előírás nem tiltja - a közművek és biztonsági övezetének helyigényét szolgálmi jogi bejegyzéssel kell fenntartani. Közművek számára szolgálmi jogi bejegyzést csak olyan telekrészre szabad bejegyezni, ahol építési korlátozást nem okoz.

Az Önkormányzat a Tszt₁ 6. § (1) és (2) bekezdéseiben előírtak szerint, valamint a végrehajtásáról szóló 1/1999. (I. 1.) Kormányrendelet előírásai alapján a 21/2000. (XI. 3.) számú – többször módosított – rendeletében **meghatározta a távhőszolgáltatás helyi szabályait**. A távhőszolgáltatási rendelet tartalmazta a távhőszolgáltató és a felhasználó közötti jogviszony szabályait, továbbá a távhőszolgáltatás szüneteltetésének és korlátozásának feltételeit.

A távhőszolgáltató köteles a felhasználó vagy a díjfizető (a díjfizetés kötelezettje) részére a díj arányos részét visszatéríteni, ha felróható magatartása folytán a távhőszolgáltatás megszűnik, vagy azt a Tszt. 40-41. §-okban foglaltakon túlmenően szünetelteti vagy korlátozza. A szolgáltatói és felhasználói hőközpontban a hőmennyiségmérőt meghibásodása esetén a szolgáltató az észleléstől számított 24 órán belül köteles megjavíttatni, illetve kicserélni. A meghibásodásról, a cseréről és az elfogyasztott hőmennyiségről a felhasználói közösség megbízottja által is aláírt jegyzőkönyvet kell felvenni. A mérés szünetelésének időtartamára átalánymennyiség a megelőző év azonos időszakában mért fogyasztás alapján számolható el.

A távhőszolgáltatásról szóló rendeletben rendelkeztek a növekvő távhő igénnyel jelentkező felhasználási hely csatlakozási díjáról: "A (2) bekezdésben foglaltakkal összhangban távhőszolgáltató köteles ezeken a területeken az új vagy növekvő távhőigényeket kielégíteni, mely igények kielégítéséhez a szükséges közmű fejlesztések költségeihez közmű csatlakozási díjat nem kérhet".

Szekszárd város többszintes épületekkel beépített területein környezetvédelmi, levegőtisztaságvédelmi szempontok alapján célszerűnek tartották a távhőszolgáltatás fenntartását és fejlesztését. Nem rögzítették a szolgáltató hőközpontok megszüntetésének, illetve kiváltását szolgáló berendezés létesítésének feltételeit. A hőenergia mérése a hőközpontban történik, az elszámolás alapja az Országos Mérésügyi Hivatal által hitelesített és mindkét fél által elfogadott mérőberendezés használata. A távhőszolgáltatásról szóló rendeletben a Képviselő-testület nem rögzített további, a távhőszolgáltató közüzemi szabályzatában érvényesítendő helyi előírásokat, továbbá nem határozott meg a közüzemi szolgáltatói szerződés felmondására vonatkozó szabályokat.

A távhőszolgáltató a közüzemi szabályzatában³ a Tsz₂-ben előírtak alapján határozta meg a közüzemi szerződések felmondási jogát:

„Az általános közüzemi szerződést (hőszolgáltatási szerződés) a felhasználó 30 napos felmondási időpontra mondhatja fel, amennyiben együttes feltételként maradéktalanul eleget tesz a 2005. évi XVIII. törvény 38.§.(2) bekezdésében foglaltaknak. Amennyiben a felhasználó a távhővel ellátott épületben lévő épületrészben kívánja a távhő igénybevételét megszüntetni, akkor az épületrész tulajdonosa és a felhasználó közösen kezdeményezheti az általános közüzemi szerződés (hőszolgáltatási szerződés) módosítását, ha együttes feltételként maradéktalanul eleget tesznek a 2005. évi XVIII. törvény 38. §. (5) bekezdésében foglaltaknak. Az általános, valamint az egyedi közüzemi szerződés és a felhasználó, illetve a díjfizető díjfizetési kötelezettsége a felmondási idő lejártával abban az időpontban szűnik meg, amikor a felhasználó a 2005. évi XVIII. törvény 38.§. (2), (4), (5) bekezdéseiben előírt valamennyi feltételt teljesítette és ezt a szolgáltatónak írásban bejelentette.”

A távhőszolgáltatásról szóló rendelet 1. számú mellékletében rögzítették a szolgáltatási díj képzési előírásait, a távhőszolgáltatás hatósági árának megállapítása megfelelt az Ámt-ben foglalt előírásoknak.

A távhőszolgáltatásról szóló rendelet Képviselő-testületi módosítását (díjmeghatározás) megelőzően az előterjesztést véleményezésre – dokumentáltan – megküldték a fogyasztóvédelmi hatóság⁴, illetve a felhasználói érdekképviseletek⁵ számára.

Az Önkormányzat az iparosított technológiával épült lakóépületek energiatakarékosságot célzó felújításának támogatásáról szóló **7/2002. (IV.29.) számú rendeletében** – a 12/2001. (I. 31.) számú Kormányrendeletben előírtaknak megfelelően – **rögzítette a pályázati és támogatási feltételeket**, meghatározta a támogatható felújítások, korszerűsítések körét, valamint a felújítási program eljárási rendjét. A rendelet melléklete tartalmazta – az évenként aktualizált – pályázati felhívást.

Az önkormányzati támogatás feltétele, hogy a lakóépület felújítását, korszerűsítését az önkormányzati és területfejlesztési miniszter is támogassa. Nem nyújtható önkormányzati támogatás olyan pályázónak, amelynek 60 napon túl meg nem fizetett köztartozása van, illetve adósság-

³ Forrás: http://www.alfanova.hu/index.php?p=szkd_ugyf_kozuzemi

⁴ Fogyasztóvédelmi Felügyelőség és az Országos Fogyasztóvédelmi Egyesület Tolna Megyei Szervezete részére.

⁵ Szekszárdi Lakásbérlők és Társasház Tulajdonosok Egyesülete, és a Szekszárdi Nyugdíjasok Érdekvédelmi Szövetsége részére.

rendezési eljárás alatt áll. Az önkormányzati támogatás formája vissza nem térítendő, melynek mértéke a támogatás szempontjából elismerhető bekerülési költség maximum 1/3-a. Önkormányzati támogatás az éves költségvetésben jóváhagyott keretösszeg erejéig nyújtható. Az iparosított technológiával épült lakóépületek energiatakarékos korszerűsítése, felújítása során támogatás a következő célokra nyújtható:

- a) Nyílászárók energia-megtakarítást eredményező felújítása vagy cseréje,
- b) Homlokzatok és födémek hőszigetelése,
- c) Épületgépészeti rendszerek korszerűsítése, felújítása,
- d) A megújuló energiafelhasználás növelése.

A programban való részvétel feltételei:

- a) a pályázattal érintett munka tartalma megfelel a pályázati feltételeknek;
- b) a lakóközösség rendelkezik a tervezett felújítási munka szükséges önrészevel, illetőleg a lakóközösség igazolja, hogy valamely pénzügyi intézményhez hitelfelvételi kérelmet nyújtott be, és a hitelfelvételi kérelmet bírálatra befogadták.

A pályázathoz csatolandó mellékletekre e rendelet 1. számú mellékletét képező pályázati felhívás az irányadó. A lakóközösség minden esetben egy épület felújításának támogatására nyújthat be pályázatot. Amennyiben a lakóközösség több épületet kíván felújítani, úgy több pályázatot kell benyújtania. A pályázaton csak a formailag és tartalmilag megfelelő pályázatok kaphatnak támogatást. A pályázatok a lakáscélú állami támogatásokról szóló 12/2001.(I.31.) Korm. rendelet 28. §-a alapján meghirdetett központi pályázat, valamint Szekszárd Megyei Jogú Város Közgyűlésének e rendelet 1. számú mellékletét képező pályázati felhívása szerint kerülnek értékelésre.” Az önkormányzat az 5. §-ban meghatározott önkormányzati támogatás folyósításának feltételeiről, módjáról támogatási szerződést köt a társasházzal, lakásszövetkezettel. A támogatás folyósítása a támogatási szerződésben meghatározott forrás-összetétel szerinti pénzügyi és időbeli ütemezésben, a készülségi fokkal arányosan és utólagosan a lakóközösség által benyújtott számlák és teljesítését igazoló dokumentumok, illetőleg ezek ellenőrzése alapján történik. A lakóközösség a beruházás megkezdésének a finanszírozására köteles a saját önrészt felhasználni. Az elnyert támogatás csak a megállapodás aláírását követően elvégzett munkák finanszírozására használható fel.

A 2005. július 27-én készült felmérés alapján Szekszárd város területén 6546 darab iparosított technológiával készült lakás található, melyből 3546 darab panel, 2255 darab öntött falszerkezetű alagútzsalus, 581 darab blokkos falszerkezet technológiával, és 164 darab univáz szerkezettel épült.

Az Önkormányzat által kiírt pályázatok megfeleltek a központi támogatási rendszer előírásainak, a vizsgált időszakban pályázatot nem utasítottak el. Az Önkormányzat 2004-2009 között az éves költségvetési rendeleteiben – évente eltérő összegben – szerepeltette „tömblakás hőszigetelése” megnevezéssel a tervezett állami támogatás, a lakóközösségtől származó bevétel, valamint a feladattal kapcsolatos kiadás összegét. A tervezett források minden évben fedezetet nyújtottak a pályázatok támogatására.

	Panelprogram költségvetési kerete (eFt)	Panelprogram keretében ténylegesen kifizetett összeg (eFt)	Benyújtott pályázatok száma (db)	Nyertes pályázatok száma (db)	A felújítással érintett lakások száma (db)
2004. év	108 382	107 112	26	26	1313
2005. év	62 029	60 718	16	16	980
2006. év	118 856	110 162	26	26	1021
2007. év	63 799	63 479	6	6	262
2008. év	39 151	38 858	7	7	211
2009. év	10 000	10 000	5	5	253
Összesen:	402 217	390 329	86	86	4 040

r
ogram adatai 2004-2009 között:

A pályázati kiírás, az Önkormányzat által a lakásszövetkezetekkel, illetve a támogatást folyósító szervezetekkel aláírt támogatási szerződésekben nem rögzítettek energia megtakarítással kapcsolatos célokat, a megvalósított fejlesztések eredményeit az Önkormányzat nem értékelte.

A támogatási szerződésben vállalt fejlesztések végrehajtását a Lakás Innovációs Kht., illetve az ÉMI Kht. helyszíni ellenőrzés keretében vizsgálta. A jegyzőkönyvekben hiányosságokat, szabálytalanságokat nem rögzítettek, illetve támogatás visszafizetés elrendelésére nem került sor.

Az Önkormányzat 2004-2009 között nem döntött egyéb – az önkormányzati szférán kívüli – energiaracionalizálási fejlesztésről. Lakossági energiaracionalizálási kezdeményezések az Önkormányzathoz nem érkeztek. A lakosságot is érintő döntések kizárólag az iparosított technológiával épült lakóingatlanok energetikai korszerűsítéséhez kapcsolódtak.

1.2. Az önkormányzati energiagazdálkodás szervezeti, információs és monitoring rendszere

Az Önkormányzat az energiagazdálkodásának szervezeti, információs és monitoring rendszerét a Polgármesteri hivatalban a Városfejlesztési és –üzemeltetési Osztály keretében kiépítette, a személyi feltételeket energetikus alkalmazásával biztosította.

A Polgármesteri hivatal ügyrendjében a Városüzemeltetési és –fejlesztési Igazgatóság feladatai között előírták a városüzemeltetéssel, a közlekedéssel, a kommunális, vízügyi, energiaügyi igazgatással kapcsolatos feladatok ellátását. A Városfejlesztési és –üzemeltetési Osztály feladatai között rögzítették, hogy:

- az elfogadott költségvetésben biztosított előirányzatok felhasználásával a beruházások lebonyolítását az önkormányzati intézmények, a hatósági kötelezések, az út- és közműfejlesztések, a partfal - veszély elhárítás és támfalépítések, a vízrendezések, a közvilágítás és hírközlés, az informatika, valamint a környezetvédelmi alap tekintetében. E feladatokkal kapcsolatban elvégzi a szükséges műszaki ellenőri tevékenységet, valamint a Közgyűlés részére negyedévente tájékoztatót készít az előirányzatok felhasználásáról,
- ellátja az energetikusi feladatokat, melyen belül elvégzi a panelprogram lebonyolítását, a közvilágítási berendezések, fogyasztási helyek létesítését, közüzemi szerződések megkötését, üzemeltetését és ellenőrzését, villamos energia liberalizációjából adódó feladatokat, segíti az intézmények energiagazdálkodását, közreműködik a város energiafejlesztési és hírközlési hálózat fejlesztési programjának kidolgozásában és végrehajtásában.

Az Önkormányzat a Városüzemeltetési és –fejlesztési Igazgatóság szervezeti keretein belül energetikust alkalmaz.

Az energetikus munkaköri leírása az energiagazdálkodással kapcsolatban az alábbi feladatokat tartalmazta:

- részt vesz az Önkormányzat közép- és hosszú távú energiafejlesztési stratégiájának kidolgozásában, energetikai, hírközlési hálózatok fejlesztési programjában közreműködik, javaslatot tesz a város éves költségvetéséhez az energiagazdálkodással kapcsolatos beruházásokra;
- közvilágítási berendezések karbantartásának ellenőrzése, új közvilágítási berendezések létesítésének ügyintézése, gondoskodik a közvilágítási berendezések üzemeltetéséről;
- az Önkormányzat tulajdonában lévő villamos és egyéb energetikai fogyasztási helyek és azok ellenőrzése, ezen fogyasztási helyekre vonatkozó közüzemi szerződések megkötése, aktualizálása;
- intézmények energiagazdálkodásának segítése, energiatakarékos pályázatok elkészítése, pályázatokon való indulás;
- együttműködik a szolgáltatóval a gázfogyasztási korlátozás elrendelésében, illetve a villamos energia, valamint a távhőszolgáltatás fogyasztói korlátozási sorrend megállapításában, javaslatot tesz azon területek kijelölésében, ahol a területfejlesztési, környezetvédelmi és levegő-tisztaságvédelmi szempontok alapján célszerű a távhőszolgáltatás fejlesztése, ellenőrzi a távhőszolgáltató tevékenységét az ellátás biztonsága, a működés hatékonysága és a működési engedélyben előírt feltételek betartása szempontjából;
- gondoskodik az Önkormányzat energiagazdálkodással kapcsolatos helyi rendeleteinek előkészítéséről, a rendeletalkotásokról és azok folyamatos karbantartásáról, kapcsolatot tart a szolgáltatókkal és az érdekelt hatóságokkal, az Önkormányzat részéről szakhatósági, kezelői nyilatkozatokat ad ki;
- a tevékenységét érintő nyilvántartások vezetése és adatszolgáltatások biztosítása, azonban nem rögzítették a nyilvántartások és adatszolgáltatások formáját, és rendjét.

A munkaköri leírásban nem rendelkeztek az önkormányzati intézmények körére vonatkozó energiafelhasználás adatszolgáltatási módjáról, a gyakoriságáról, továbbá nem írtak elő éves energiajelentés készítési kötelezettséget, illetve az elvégzett feladatról szóló beszámoló elkészítését.

Az Önkormányzatnál teljes körű **energiaauditot**, illetve **egyéb energetikai felülvizsgálatot, átvilágítást, veszteségfeltárást** a vizsgált időszakban **nem végeztek**.

Az Önkormányzat az energiagazdálkodás információs és monitoring rendszerét kialakította, a működtetéséről azonban csak részben gondoskodott, mert az önkormányzati költségvetési szervek energiafelhasználásáról – a pontos feladatmeghatározás elmaradása miatt – a vizsgált időszakban analitikus nyilvántartást nem vezettek, az intézmények részére az energiafogyasztásuk alakulására vonatkozó belső adatszolgáltatási kötelezettséget nem írtak elő.

Az energetikus a 2008. évtől a Polgármesteri hivatalhoz kapcsolódóan a villamos energia felhasználás mennyiségi és értékadatait számítógépes (Excel) nyilvántartásban rögzíti ugyan, de az önkormányzati intézmények adatait nem tartalmazó nyilvántartásból elemzést, értékelést nem készített.

Az Önkormányzat energiafogyasztásáról kizárólag a könyvviteli nyilvántartásból és a költségvetési beszámolókból nyerhetők értékadatok.

Az Önkormányzatnál az energiagazdálkodás szervezeti, és személyi feltételeinek kiépítése – a pontos feladatmeghatározás, illetve a feladat elvégzésével kapcsolatos elvárások hiánya ellenére – **részben biztosította az energiagazdálkodási feladatok ellátását**.

Az energiafelhasználás és az energiaköltségek várható alakulására számításokat nem végeztek. A költségvetési tervezés során az előző év adataiból kiindulva, a várható áremelésekkel növelt összegben tervezték az egyes energiafajták költségelőirányzatait, egyéb szempontokat a tervezés során nem vettek figyelembe

Az Önkormányzat a vizsgált időszakra vonatkozóan az energiafelhasználási beszámolókat (1335/A számú statisztikai adatlapokat) nem készítette el, **a jogszabályban előírt⁶ energiagazdálkodással összefüggő adatszolgáltatási kötelezettségének nem tett eleget**, éves energiajelentések – a 2004. év és a 2008. év kivételével – nem készültek.

Az energetikus a 2004. évben és a 2008. évben készített beszámolókból általános tájékoztatást nyújtott az Önkormányzat és intézményeinek összesített energiafelhasználás mennyiségi és értékadatairól, továbbá általános javaslatokat fogalmazott meg energia megtakarítási intézkedésekre vonatkozóan.

⁶ Az energiagazdálkodással összefüggő adatszolgáltatási kötelezettségeket a 2004. évről a 215/2003. (XII. 10.) Korm. Rendelet, a 2005. évről a 303/2004. (XI. 2.) Korm. Rendelet, a 2006. évről a 247/2005. (XI. 14.) Korm. Rendelet, a 2007. évről a 229/2006. (XI. 20.) Korm. Rendelet, a 2008. évről a 300/2007. (XI. 9.) Korm. Rendelet, a 2009. évről a 265/2008. (XI. 6.) Korm. Rendelet írta elő.

1.3. A helyi önkormányzatok közvilágításra fordított felhalmozási és működtetési forrásainak, az üzemeltetési módoknak az energiapolitikai célkitűzések megvalósításához való hozzájárulása

1.3.1. A közvilágítási rendszer felülvizsgálata, korszerűsítése

Szekszárd Város közigazgatási területén a közvilágítás korszerűsítésére a 2001. évben⁷ került sor.

Az Önkormányzatnál már az 1988. évben – a Magyar Elektrotechnikai Egyesület által – elkészült a város közvilágítás korszerűsítési tanulmánya. A tanulmány elkészítésének célja a hatályos MSZ⁸ és IPM⁹ rendeletben megfogalmazott követelményeknek való megfelelés, továbbá a beruházási és üzemeltetési források csökkenésével a takarékos világítási megoldások alkalmazása. A nagynyomású, gazdaságosan üzemeltethető nátriumlámpára való áttérés gazdaságosságát a meglévő közvilágítási hálózat elemeinek minél nagyobb arányú megtartásával javasolták végrehajtani. A tanulmány utcaszintre lebontva, pontos fogyasztási adatokkal alátámasztva tartalmazta a szükséges megvilágítási szint biztosításához javasolt korszerűsítési megoldásokat.

A tanulmány aktualizálására a 2000. évben került sor, melyben az időközben eltelt 11 év fejlesztéseit figyelembe véve, továbbá a költségmegtakarítási és energiatakarékos szemponthoz prioritást adva konkrét, hosszútávú fejlesztési lehetőséget mutatott be az üzembiztonság és az alacsony karbantartási igény mellett. E műszaki tanulmány-aktualizálás elkészültét követően döntött az Önkormányzat a közvilágítás korszerűsítés végrehajtásáról.

A közvilágítás rekonstrukció kiviteli tervének elkészítésére¹⁰ az Önkormányzat országos napilapokban és szakmai lapokban pályázati felhívást tett közzé. A versenytárgyalási felhívásban az elvégzendő feladatok között meghatározták:

- a meglévő energiatakarékos lámpák cseréjére nem kerül sor, az egyéb lámpák cseréjét energiatakarékos típusúakkal kell végrehajtani,
- javaslatot kell tenni a szabványosítása, esetleg a díszvilágításra,
- meghatározott védettségi fokozatú (IP66) lámpatestek tervezhetők,
- utcánként teljesítmény-összesítőt kell készíteni,
- a beruházás megtérülési idejét számítani és bemutatni szükséges.

Az ajánlatok beérkezési időpontjaként 2000. október 30. napját határozták meg.

A Közgyűlés az energetikus előterjesztésében 2001. február hónapban kapott tájékoztatást a kiviteli tervekben foglalt műszaki tartalomról, továbbá a finanszírozás lehetséges megoldásairól.

A kiviteli terv 3 változata – a még használatban álló higanylámpák döntő részére vonatkozóan – 2899 darab lámpatest cserét tartalmazott. Az I. változat kizárólag a lámpacserékre, a II. változat plusz 69 darab lámpatest – kandeláber csere nélküli – felszerelését (Fasor-i út), míg a III. változat a plusz lámpatestek mellett már a kandeláberek cseréjével is számolt. A fejlesztés saját beruházásban való megvalósításának finanszírozási módjai között bemutatták a PHARE Társ-

⁷ A korszerűsítésre a vizsgált időszakot megelőzően került sor, azonban az Önkormányzat az ÁSZ ellenőrzés rendelkezésére bocsátotta azokat a dokumentumokat, melyekből a gazdaságossági, eredményességi, hatékonysági minősítés megadható.

⁸ Magyar Szabvány 09-00.0214/1-6-87. számú szabvány.

⁹ 11/1985. (XI. 30.) számú IPM rendelet a közvilágításról.

¹⁰ 231/2000. (IX. 11.) Gazdasági és Környezetvédelmi Bizottsági határozat alapján.

finanszírozású Energiahatékonysági Hitelkonstrukciót, a Széchenyi-terv, valamint a „német szénszegély” programot. A Közgyűlés tájékoztatást kapott a harmadik feles finanszírozási konstrukcióról is, melyet a kiviteli tervet követően rendelkezésre álló DÉDÁSZ (E-ON) ajánlattal hasonlítottak össze.

A kiviteli terv elkészítésére kötött – 2000. október hónapban aláírt – vállalkozási szerződés alapján a vállalkozónak előírták a nem energiatakarékos lámpatestek cseréjének – és nem a szabványosításának – tervezését oly módon, hogy a látási komfort nem csökkenhet, illetve a közlekedés biztonsági szempontoknak is teljesülnie kell. A megfelelő színvonalú tervezés biztosítékeként, az önkormányzati érdekeket védő módon rögzítették a szerződésben, hogy amennyiben a korszerűsítés során a le- és felszerelt lámpatestek darabszáma 10%-nál nagyobb eltérést mutat a tervezetthez képest, abban az esetben a jóteljesítésként, a sikeres műszaki átadás-átvételhez kötött 10% mértékű végszámla nem kerül teljesítésre. A vállalkozó az előírt 2000. december 20-i határidőre a kiviteli terveket átadta. A kiviteli tervek áramszolgáltatóval történt egyeztetését a vállalkozó elvégezte, a kiviteli terveket a jegyző jóváhagyta.

A Közgyűlés a 63/2001 (III. 29.) számú határozatában döntött a közvilágítás rekonstrukció kiviteli tervén alapuló, a kivitelezési munkákra vonatkozó közbeszerzési eljárás megindításáról, továbbá a Béla tér 3 középületének (templom, városháza, megyeháza) díszvilágítási és kandeláber cseréjére vonatkozó kiviteli terv elkészítéséről. A nyílt eljárás megindítására vonatkozó ajánlati felhívást a Közbeszerzési Értesítő 21. számában tették közzé, melyben 2968 darab lámpatest cseréjét írták elő, továbbá a Béla tér 3 középületére vonatkozó díszvilágítás és 6 darab korhű kandeláber cseréjének kiviteli tervének elkészítését. A bírálati szempontok között az összességében legelőnyösebb bírálati módot választották, melynek rész szempontjai között az ajánlati ár, a fizetési feltételek, a megtakarítás garanciái és a vállalási határidő 0,4-0,9 közötti súlyszámát határozták meg. A felhívásra 4 vállalkozás küldött ajánlatot, melyek közül a Közgyűlés a 215/2001. (VII. 23.) számú határozatával – a közbeszerzési törvény előírásait betartva – az áramszolgáltatót hirdette nyertesnek.

A DÉDÁSZ nyertes ajánlata a közvilágítás korszerűsítésre és a Béla téri díszvilágításra vonatkozóan összesen bruttó 150 904 175 Ft összegről szólt, melynek 10%-át az áramszolgáltató – a 10 éves szolgáltatási megállapodás alapján – magára vállalta. A fennmaradó, Önkormányzatot terhelő kiadás összege a közvilágítás korszerűsítésre vonatkozóan bruttó 123 033 870 Ft, a díszvilágítás létesítésére vonatkozóan bruttó 12 505 050 Ft volt.

A korszerűsítés alapvető célja – a lámpatestek számának változatlansága mellett – a korszerű, alacsonyabb fogyasztású és karbantartási igényű, nagynyomású nátrium lámpatestek felszerelésével az energiafelhasználás csökkentése volt, mellyel **a feladatellátás hatékonysága és színvonala is javult.**

A közvilágítás korszerűsítésre vonatkozó **kiviteli szerződés megkötésénél érvényesültek a gazdaságossági és hatékonysági szempontok.**

Az Önkormányzat és a kivitelezést elnyert áramszolgáltató 2001. augusztus 17-én kötött vállalkozási szerződést és együttműködési megállapodást. A vállalkozási szerződésben (az együttműködési megállapodás 1. számú melléklete) rögzítették a fizetési feltételeket, mely alapján a közvilágítás korszerűsítés bruttó 123 033 870 Ft összegét az Önkormányzat – az együttműködési megállapodás 2. számú mellékletét képező – a fejlesztési célú pénzeszköz végleges, visszafizetési kötelezettség nélküli átadás-átvételéről szóló megállapodás alapján 2001. szeptember 30-áig átadja a kivitelezőnek.

A megállapodásban rögzített összege a könyvviteli nyilvántartások alapján 2001. október 15-én került átadásra.

A vállalkozási szerződésben részletezték a lebontandó és a létesítendő lámpák típusát, teljesítményét. Az együttműködési megállapodás 5. pontjában 439,918kW teljesítményigény

csökkenést rögzítettek, melynek költségmegtakarítását a (a 48/2000. (XII. 22.) GM rendelettel módosított 9/1999. (III. 19) GM rendelet szerinti díjakkal, közvilágítási árszabással számítva) 55 080 671 Ft/év-ben határozták meg. A vállalkozási szerződésben nem rögzítették a kivitelezés jó minőségben és határidőre történő befejezéséhez kapcsolódóan az I. osztályú műszaki teljesítés követelményét, a késedelmes, illetve hibás teljesítés esetére szóló kötbér összegét.

Az Önkormányzat könyvviteli nyilvántartása – a közvilágítás szakfeladaton villamos-energia felhasználáshoz kapcsolódóan a 2002. évben elszámolt összegek – alapján a korszerűsítést követő évben az Önkormányzat közvilágítási energiafelhasználáshoz kapcsolódó költsége nettó 42,9 millió Ft volt, mely a fejlesztést megelőző év (2000. év) adatánál 26,7 millió Ft-tal alacsonyabb, ezt az összeget – az energiafelhasználás mennyiségi adatai hiányában – állandónak tekintve a megtakarításból származó források csak hosszútávon biztosítottak fedezetet a közvilágítási hálózat korszerűsítésére. A kiadás csökkenése 52%-kal elmaradt az áramszolgáltató által prognosztizált díjcsökkenés összegétől, azonban részben hozzájárult a villamos energia árváltozások az Önkormányzatot kedvezőtlenül érintő hatásainak mérsékléséhez.

A közvilágítás korszerűsítés beruházás finanszírozására az Önkormányzat energiaracionalizálási pályázati támogatást nem vett igénybe.

Az Önkormányzat 2001. december 21-én nyújtott be pályázatot az Energia Központ Kht-hoz „*energiatakarékossági célra rendelkezésre álló kedvezményes hitel*” elnyerése céljából, azonban a pályázatot – a pályázati feltételek hiánya miatt – 2002. január 10-én elutasították. A pályázat benyújtásakor a beruházás műszaki átadás-átvétele megtörtént, a pályázati kiírás alapján azonban „*kedvezményes hitel igénylése befejezett, vagy jelentős hányadában elkészült beruházáshoz nem vehető igénybe*” emiatt a pályázatot elutasították.

A közvilágítás korszerűsítés – a 2001. november 13-án és 16-án kelt műszaki átadás-átvételi jegyzőkönyvek alapján a vállalkozási szerződésben rögzített műszaki tartalommal, határidőre, a vállalt szerződéses díjjal befejeződött, a forrásátadás megtörtént.

A közvilágítás korszerűsítés fejlesztéssel egy időben megtörtént a Béla téri 3 középület díszvilágításának kiépítése is. A vállalkozási szerződés alapján a bruttó 12 505 050 Ft összegű díszvilágítási berendezések – a kandeláberek kivételével – önkormányzati tulajdonban maradtak. E fejlesztés során pótmunka elrendelésére volt szükség az oszlopok és tartókarok rossz állapota miatt, a pótmunka költsége bruttó 9 708 750 Ft volt, melyet az Önkormányzat – térítésmentes pénzeszköz átadás formájában – 2002. január 31-én átadott az áramszolgáltatónak.

A 2001. augusztus 17-én aláírt együttműködési megállapodás alapján megvalósított **beruházás pénzügyi lebonyolítása** a DÉDÁSZ által 2001. szeptember 24-én kiállított számla alapján – a fizetési feltételekben rögzítettek szerint forrásátadással - **a 2001. évben megtörtént.**

Az Önkormányzat a gazdaságossági szempontokat mérlegelve használta fel a rendelkezésre álló forrásokat, mert – a költségtakarékossági szempontok alapján – **vizsgálta a költségtakarékosság lehetőségeit**, ennek alapján célszerűen meghozott döntést követően **végrehajtotta a közvilágítás korszerűsítését**, valamint **a kivitelezési szerződést közbeszerzési eljárás lefolytatását követően kötötte meg.**

Az Önkormányzat összességében eredményesen gondoskodott a közvilágítási rendszer felülvizsgálatáról annak ellenére, hogy a korszerűsítést követően a teljesítményigény csökkenés prognosztizált költségmegtakarítása elmaradt a tervezettől, ennek ellenére – a könyvelési adatok alapján – a tényleges energia megtakarítási cél összhangban volt a fejlesztéssel elérni tervezett energia megtakarítási céllal, a kiviteli tervekben, valamint a közbeszerzés ajánlati felhívásában rögzített műszaki tartalom a tervezett finanszírozási összetétellel megvalósult.

A közvilágítás korszerűsítésére rendelkezésre álló források felhasználása hatékonynak minősíthető, mert a fejlesztést megelőzően elkészített korszerűsítési tanulmányban javaslatokat, továbbá a több változatban készített kiviteli tervek eredményeit a döntésnél figyelembe vették, a fejlesztés költségei – a vizsgálati időszakot megelőzően a könyvviteli nyilvántartás közvilágítás szakfeladaton teljesített kiadásait figyelembe véve – középtávon megtérültek.

A vizsgált időszakot megelőzően befejeződött közvilágítás korszerűsítés energiafelhasználásra vonatkozó mennyiségi adatai nem állnak rendelkezésre (kigyűjtéssel sem), azonban a fejlesztés utáni év közvilágításra fordított kiadása 38,4%-kal volt alacsonyabb a fejlesztést megelőző év hasonló adatánál, melyből megállapítható, hogy összességében csökkent a közvilágítás energia felhasználása, ezen belül az egy közvilágítási lámpahelyre jutó energia felhasználása, továbbá az energia felhasználás csökkenése miatt a károsanyag kibocsátás mennyisége.

Az együttműködési megállapodásban foglaltak szerint az Önkormányzat az elkészült és üzembe helyezett korszerűsített közvilágítási berendezések tulajdonjogát átadta, a díszvilágítási berendezések önkormányzati tulajdonban maradtak. Az Önkormányzat vagyonyilvántartásában **nem szerepelnek közvilágítás célját szolgáló eszközök, berendezések.**

Az Önkormányzat a 2004. évben CÉDE pályázatot nyújtott be¹¹ a Selyem utca közvilágításának kiépítése céljából. A 2003. TL-03-10 rajzszámú terv alapján a 320 fm közvilágítási légvezeték, a 12 darab lámpatest, a mérő-vezérlő szekrény és az egyéb kapcsolódó segédanyagok és járulékos költségek 1500 ezer Ft összegű kiadásához 1050 ezer Ft összegű CÉDE támogatást – tárgyi eszköz létesítésére – igényeltek, melyet a Tolna Megyei Területfejlesztési Tanács 2004. augusztus 5-én jóváhagyott. A fejlesztés a közvilágítási hálózat energiatakarékos lámpákkal való bővülésével járt, a pályázatban jelölt utcában korábban a közvilágítás nem volt kiépített. A 170001604D számú finanszírozási szerződés szerint a beruházás kezdési időpontja 2004. szeptember hónap, a befejezési határideje 2004. november hónap¹² volt. A 2004. szeptember 3-án megkötött vállalkozási szerződésben a Selyem utcára vonatkozóan 12 darab lámpatest felszerelését rögzítették bruttó 1500 ezer Ft összegben. A beruházás műszaki átadás-átvétele, majd üzembe helyezése szeptember 9-én megtörtént. A tárgyi eszköz, beruházás térítés nélküli átadásáról szóló, 2005. február 9-én az Önkormányzat és az áramszolgáltató között létrejött megállapodás szerint a Selyem utcában – a tervezett és támogatásban részesített 12 darab lámpatest helyett – 8 darab lámpatest került elhelyezésre, 4 darab lámpatestet a település más – a támogatásban részesített területétől távol eső – részein (Alkotmány utca, Józsefpuszta) cseréltek le. A támogatásból létrejött vagyon térítésmentes átadását megelőzően az Önkormányzat az Ámr. 89. § (1) bekezdése előírását megsértve nem kérte a Megyei Területfejlesztési Tanács jóváhagyását.

A fejlesztés egyéb műszaki paramétereinek támogatási szerződés szerinti teljesítéséről a pályázati dokumentációban fellelhető építési napló sem nyújt elegendő információt. Az Önkormányzat a CÉDE pályázatában – fejlesztési célú pénzeszköz átadás támogatása helyett – tárgyi eszköz létesítéséhez igényelt állami támogatást.

A kivitelező 2004. november 10-én kelt – Selyem utca közvilágítása kiépítésére vonatkozó – számlája alapján **az Önkormányzat** a kifizetést teljesítette, **a CÉDE támogatást** – a támogatásban nem részesített területen elvégzett lámpatest felszerelés után is – **szabálytalanul teljes összegben igénybe vette.** Az Önkormányzat a támogatási szerződés műszaki módosítását nem kezdeményezte, a támogatás – a nem támogatott utcákban történt lámpatest cserék miatti – arányos részéről nem mondott le. Az Önkormányzat a 170001604D számú támogatási szerződésben előírtak alapján a támogatásról határidőben – a befejezést követő 90napon belül – elszámolt. A CÉDE támogatással megvalósult beruházás ellenőrzését a Megyei Terü-

¹¹ A Közgyűlés 131/2004. (V. 20.) számú határozata alapján.

¹² A támogatási szerződés 2004. december 1-én kelt módosítása alapján.

letfejlesztési Tanács 2005. május 3-án elvégezte, a jegyzőkönyvben szabálytalanságot, visszafizetési kötelezettséget – az Ámr. 88. § (1) bekezdés előírását figyelmen kívül hagyva – nem állapítottak meg.

1.3.2. A helyi közvilágítási feladatok ellátása

Az Önkormányzat az Ötv. 8. § (4) bekezdésében előírt, közvilágítással kapcsolatos feladatait az áramszolgáltatóval kötött általános **Közvilágítás Szolgáltatási Szerződés**¹³ útján látta el. A település energiaszolgáltatója az E-ON (DÉDÁSZ) Zrt.

Az áramszolgáltatóval kötött közvilágítási szolgáltatási szerződésben rögzítették a közvilágítási berendezések üzemeltetésének, fenntartásának szabályait, rendelkeztek a közvilágítási létesítmények karbantartásának rendjéről.

A szerződésben részletesen rögzítették a közvilágítási hálózat aktív és passzív elemeit, meghatározták a közvilágítási hálózat részét nem képező műszaki berendezéseket. Előírták a passzív¹⁴ és aktív¹⁵ elemek működtetésének és karbantartásának rendjét, a villamos energia mérésének, elszámolásának, díjfizetésének módját. A passzív elemek üzemszerű működtetésénél rendszeres bejárást, érintésvédelmi mérést és felügyeletet határoztak meg. A karbantartás a meghibásodott alkatrészek cseréjére, vezeték,- és kábelcserére, tartó oszlop javítására és pótlására, korrózióvédelemre, műszaki nyilvántartás karbantartására irányult. Az aktív elemek üzemviteléhez ellenőrző bejárás elvégzését írták elő. A karbantartás feszültségmérésre, gyújtó,- betét és aljzat cseréjére, fényforrás cseréjére, lámpatest karbantartására, tömítések pótlására vonatkozott.

A szerződésben nem rögzítettek garanciális előírásokat a szolgáltatás üzembiztonsági és felelősségi követelményeire, nem rendelkeztek a fogyasztói panaszok kivizsgálásáról, a hibabejelentés dokumentálásáról, az elvégzett karbantartások, kisjavítások dokumentálásának módjáról, az Önkormányzati ellenőrzés lehetőségéről, továbbá nem rendelkeztek – a szerződés tárgyát képező – a közvilágítás céljára rendelt vagydon tulajdonviszonyairól, a közvilágítási berendezések létesítéséről, rekonstrukciójáról. **A közvilágításra kialakított szerződéses feltételek – a felsorolt hiányosságok ellenére – biztosították a feladat zavartalan ellátását.**

A szerződés módosítására – az ellenőrzés rendelkezésére bocsátott dokumentumok alapján – nem került sor.

Az Önkormányzat közvilágítási közüzemi szerződése szerint a közvilágítási szolgáltatásnál alkalmazott díj a 46/2003. (VII. 24.) GKM rendelettel módosított 59/2002. (XII. 29) GKM rendelet 6. §. (1) bekezdése szerinti közvilágítási árszabás alapján került megállapításra, a teljesítménydíj összegét 48,4 ezer Ft/kW/év-ben, a fogyasztott villamos energia mennyiségéért fizetendő díj összegét 18,6 Ft/kWh-ban rögzítették. Az áramszolgáltató a teljesítménydíjat a közüzemi szerződés mellékletét képező „B” betétlapon összesített lámpatestek (4500 darab) összteljesítménye (373,607kW) után számította. A közvilágítási szakfeladaton karbantartási kiadást nem terveztek és nem számoltak el 2004-2006 között.

A közvilágítási szerződésben rögzített díjtételek megegyeztek az 59/2002. (XII. 29.) Korm. rendelet 1. számú melléklet D) pontja – 2004. évben hatályos – szerinti közvilágítási árszabás

¹³ A 2004/1722761 nyilvántartási számú, 2004. október 15-én aláírt Közvilágítási Közüzemi Szerződés.

¹⁴ A közvilágítási hálózat passzív elemei: oszlop, tartókar, falikar, útátfeszítés, közvilágítási kábel- és kapcsolószál, tápponti kapcsoló és védelmi berendezés, vezérlő rendszer.

¹⁵ A közvilágítási hálózat aktív elemei: a teljesítés helyétől a fényforrás irányába haladó készülékek; bekötővezetékek, túláramvédelmi készülék, szerelőlap, előtét, gyújtó, kondenzátor, foglalat, tükrő, búra, tömítés, lámpatest-ház, fényforrás.

szerinti díjtételekkel, azaz a teljesítménydíj 48 396 Ft/kW/év, az áramdíj összege 18,60 Ft/kWh volt.

Az Önkormányzat 2007. augusztus 1-jén vállalkozási szerződést kötött a közvilágítási berendezések aktív hálózati elemeinek üzemeltetési és üzemzavar elhárítási tevékenységére vonatkozóan. A szerződés szerint az áramszolgáltató (mint tulajdonos) feljogosította az Önkormányzatot a közvilágítási berendezések üzemeltetőjének kiválasztására. A szerződésben a melléklet szerinti 4515 darab lámpatest üzemszerű működésének biztosítására 8 615 731 Ft+ÁFA éves összegű átalányáras díjat rögzítettek. A szerződés időbeli hatályaként 2007. december 31. napját határozták meg, melyet az Önkormányzat határozatlan időre módosított¹⁶.

A karbantartásra kifizetett összeg – a könyvelési adatok alapján – a 2007. évben 5442 ezer Ft, a 2008. évben 5456 ezer Ft volt.

Új szerződés aláírására 2009. április 30-án került sor, a közvilágítás aktív elemeinek, a Béla téri díszvilágítás aktív elemeinek, és a Garay téri díszvilágítás aktív-passzív elemeinek üzemeltetésére három éves időtartamra vonatkozóan, melyben már az önkormányzati érdekeket védő garanciális elemeket is rögzítették a késedelmi kötbér, a hibás teljesítési kötbér, a szerződésszegés, valamint a garanciális biztosíték meghatározásával. Az éves átalányár összegét a szerződésben rögzített feladatokra vonatkozóan megbontották, a közvilágítás vonatkozásában 7 901 250 Ft/év+ÁFA, valamint a díszvilágításokra vonatkozóan 336 715 Ft/év+ÁFA összegre. Az átalányár a szerződés mellékleteiben rögzített „leltár” alapján, a lámpatestekre meghatározott darabár figyelembevételével került meghatározásra. A szerződés melléklete szerint a közvilágítási lámpahelyek száma 4515 darab volt, melyek esetében 1750 Ft/db karbantartási díjat számítottak fel évente.

A közvilágítási áramszámla a 2008. évtől KIF teljesítménydíjas II. közvilágítás-mért tarifakonstrukciót tartalmaz, azonban a Közvilágítási Szerződés módosítását a Polgármesteri hivatalban az ellenőrzés számára bemutatni nem tudták.

A 119/2007. (XII. 29.) GKM rendelet értelmében 2008-tól a szolgáltató, csak az aktív elemek után kérhetett karbantartási díjat. A fentiek alapján a 2. számú tanúsítványban csak a 2007. évtől jelent meg a karbantartási szerződés alapján fizetett karbantartási díj.

Az áramszolgáltató 2007. március hónapban tájékoztatta az Önkormányzatot, hogy – a szolgáltató hibájából – 14 havi teljesítménydíj nem került kiszámlázásra. A fogyasztási helyeket tartalmazó számlaösszesítő¹⁷ alapján az Önkormányzat tartozása 33 402 ezer Ft volt, melynek megfizetésére a szolgáltató 14 havi részletfizetést¹⁸ biztosított. A díjhátralék megfizetésére a 2007-2008. években került sor.

Az Önkormányzat a közvilágításra vonatkozó fogyasztói panaszokról nyilvántartást nem vezet, a szolgáltató által tett intézkedések ellenőrzésének rendjét az Önkormányzatnál nem alakították ki. **Az üzemeltetett közvilágítási lámpahelyek darabszámáról az Önkormányzatnál nyilvántartást nem vezettek**

A közvilágításra fordított kiadások alakulását, az azt befolyásoló tényezőket, a villamosenergia árváltozás költségvetési kiadásokra gyakorolt hatását az Önkormányzatnál **nem értékelték**, az éves költségvetés tervezése során energiafogyasztásra vonatkozó mennyiségi adatokkal nem számoltak.

¹⁶ A 399/2007. (XII. 19.) számú GMB határozat alapján.

¹⁷ Az áramszolgáltató által kiállított 000001348616 számú összesítő szerint.

¹⁸ Az Önkormányzat és az áramszolgáltató között 2007. március 21-én létrejött megállapodás alapján.

Az Önkormányzat közvilágítási szakfeladaton elszámolt villamosenergia felhasználásának adatait a 2. számú tanúsítvány tartalmazza. A közvilágításra ténylegesen igénybevett villamos energia mennyisége a 2004. évről a 2009. évre 9,7%-kal 1653 MWH-ra csökkent. A vizsgált időszakot tekintve közvilágítási szakfeladat tervezett kiadása több mint kétszeresére nőtt, ezzel szemben a tényleges kiadás – a lámpatestek számának változatlansága miatt kizárólag a villamos energia áremelkedések hatására – 40,7%-kal emelkedett. A közvilágítás szakfeladaton elszámolt tényleges villamosenergia felhasználás kiadásának aránya a tényleges dologi kiadásokból a 2004. évben 2,6%-ot, a 2009. évben 4,2%-ot képviselt.

Az Önkormányzat összességében eredményesen gondoskodott a közvilágítási feladat ellátásáról annak ellenére, hogy nem biztosította a fogyasztói panaszok fogadásának, kivizsgálásának, illetve a tett intézkedések ellenőrzésének rendjét, azonban a közvilágítás ellátására, valamint a közvilágítás aktív elemeinek üzemeltetési és üzemzavar elhárítási tevékenységének ellátására szerződéseket kötött, melyek alapján biztosította a rendszeres karbantartást.

A közvilágítási célú villamos-energia áremelkedések hatásának ellentételezésére az **Önkormányzat** 2008. évben **nem igényelt támogatást**, a villamos-energiára fordított kiadások mérséklése érdekében a **feljogosított fogyasztói körbe¹⁹ való átlépés lehetőségét nem vizsgálták.**

1.4. Az önkormányzatok energiaellátásra fordított forrásai, az energiaellátás-és felhasználás módjainak az energiapolitikai célkitűzésekhez való hozzájárulása

1.4.1. Az önkormányzat energiaracionalizálási intézkedései

Az Önkormányzat a vizsgált időszakban több alkalommal **döntött** az intézményei **energiafelhasználásának csökkenését eredményező fejlesztésről**. Az elnyert, különböző állami támogatásokkal végrehajtott beruházások döntő többségét az Önkormányzat nem az energiaracionalizálás, illetve az energiaköltség-megtakarítás érdekében, hanem a működőképesség fenntartása diktálta kényszer miatt hajtotta végre.

Az Önkormányzatnál 2004. évben az energetikus elkészítette az intézmények energiafelhasználásának csökkentésére vonatkozó beszámolót, melyben javaslatokat fogalmazott meg további intézményi energetikai beruházás, vagy felújítás elvégzésére. A Közgyűlés a beszámolót a 200/2004. (IX. 30.) számú határozatával elfogadta, egyben a fejlesztések forrásaként meghatározta az energiaracionalizálási pályázatok támogatásait, a világításkorszerűsítés vonatkozásában a harmadik feles finanszírozás igénybevételét. A Közgyűlés az 58/2005. (III. 31.) számú határozatában döntött az EHA pályázaton való részvétel megvizsgálásáról, melynek keretében 11 intézmény energiagazdálkodásának – világításkorszerűsítés – racionalizálását tervezték végrehajtani, továbbá felhatalmazták a Gazdasági Bizottságot a pályázat előkészítésével és a szükséges intézményi felmérések elkészítésével. A Közgyűlés a 95/2005. (V. 26.) számú határozatában döntött – a Gazdasági Bizottság felmérése alapján – az EHA pályázaton való részvételről. Az EHA pályázatot 2005. szeptember 16-án nyújtották be, melyben a 66 881 ezer Ft összköltséggel tervezett fejlesztéshez 53 500 ezer Ft (80%) kedvezményes hitelt igényeltek a 11 intézményben található 6214 darab lámpatest kiváltására, mellyel 257kW energiafogyasztás csökkenést prognosztizáltak. Az önkormányzati intézmények belső világításának korszerűsítésére kiírt egyszerű közbeszerzési eljárás keretében beérkezett 2 ajánlatból az egyiket érvényte-

¹⁹ A Vet., a 180/2002.(VIII.23) és a 181/2002.(VIII.23) Korm. rendeletek alapján feljogosított fogyasztó lehet minden nem lakossági fogyasztó.

lennek minősítették, az eljárást a Kbt. 92. § c) pontjára²⁰ hivatkozva 2006. augusztus 23-án eredménytelennek nyilvánították. (Az érvényes ajánlatot nyújtó vállalkozás bruttó 75 053 ezer Ft összegű ajánlata meghaladta az Önkormányzat rendelkezésére álló források összegét). A jóváhagyott hitelkérelemre – az eredménytelen közbeszerzési eljárás miatt – hitel-szerződést nem kötöttek.

Az Educatio Kht. 2005. szeptember 20-án kereste meg az Önkormányzatot az Oktatási Minisztérium „Szemünk Fénye” elnevezésű iskolavilágítási és fűtéskorszerűsítési program előzetes igényfelmérésével. A Közgyűlés az EHA pályázat benyújtása miatt a programot a 2005. évben nem tárgyalta. Az EHA pályázaton érvényes ajánlatot tett – de az eredménytelennek minősített eljárás miatt kivitelezést nem végző – vállalkozás 2007. október 26-án tájékoztatta az Önkormányzatot a KEOP 5.2 intézkedése keretében elnyerhető EU támogatásról, továbbá a 2006. évi ajánlatával szemben már bruttó 102,5 millió Ft összegű ajánlatot tett a 11 intézmény világításkorszerűsítésére vonatkozóan. Az EHA pályázat eredménytelenségét követően 2008. november 18-án, a 2006. évi EHA pályázat keretében érvényes ajánlatot tett, továbbá a 2007. évben ismételt ajánlatot nyújtó vállalkozás tett ajánlatot a közintézmények EU forrással történő fűtés, - és világításkorszerűsítésével kapcsolatban. A vállalkozás a közintézmények energetikai felülvizsgálatát követően 25 épület fűtéskorszerűsítésére, és 18 épület világításkorszerűsítésére tett ajánlatot. A fűtéskorszerűsítésre vonatkozó ajánlat szerint a 25 épület fűtéskorszerűsítésével évente 21,6 millió Ft földgáz, a 18 épület világításkorszerűsítését követően évi 20 millió Ft villamos energia megtakarítás érhető el. Az ajánlatok több változatú – EU támogatással és támogatás nélküli – finanszírozási konstrukciót tartalmaztak. Az ajánlatok alapján a fűtéskorszerűsítés beruházási összköltsége bruttó 286,8 millió Ft, a világításkorszerűsítés beruházási összköltsége bruttó 155,7 millió Ft volt. Az írásos ajánlatok elbírálása, a pénzügyi és energetikai adatok megalapozottságának vizsgálata az ÁSZ helyszíni ellenőrzés időszakában még folyamatban volt.

A Közgyűlés a 2004. évben döntött a Selyem utca közvilágításának kiépítéséről. Az Önkormányzat a fejlesztést a számvevői jelentés 1.3.1 pontjában részletezettek szerint megvalósította.

Az Önkormányzat 2003. december 12-én közoktatási célú beruházás megvalósítására nyújtott be címzett támogatási igénybejelentést.

A több mint 100 éves épületben kb. 40 évvel ezelőtt statikai problémák mutatkoztak, melyeket az akkori lehetőségek szerint orvosoltak. Az elmúlt években az épület aggodalmat keltővé vált, egyes termek aljzata érzékelhetően megsüllyedt, statikai vizsgálatok végzését követően – melynek során az épületben több helyen földérfeltárást végeztek nyílások és kutató árkok létesítésével – a könyvtárat és az olvasótermet alá kellett dúcolni. A középfokú oktatási intézményben a nevelés és oktatás alapvető feltételei nem voltak biztosítottak, a könyvtár állománya nehezen volt hozzáférhető a sűrűn elhelyezett faoszlopok miatt használata erőteljesen korlátozott lett. A tantermekre előírt létszámkorlátok az oktatás folyamatosságát zavarták, hiszen mindössze néhány terem volt használható csak teljes osztálylétszámmal korlátlanul.

A helyi önkormányzatok **2004. évi új címzett** támogatásáról szóló 2004. évi XLII. törvény 1. számú melléklete oktatási ágazat 49. sorszám alatt az Önkormányzat a Gimnázium földérmrekonstrukciója és akadálymentesítése beruházásra a – a 2004. évben 22 500 ezer Ft, a 2005. évben 93 750 ezer Ft, a 2006. évben 92 750 ezer Ft – összesen 209 000 ezer Ft címzett támogatást nyert el.

A beruházás kivitelezésére kötött vállalkozási szerződés a földém- és padlószerkezet bontását, a burkolatok cseréjét, a földémelek cseréjét, az akadálymentes közlekedés feltételeinek kialakítását,

²⁰Kbt. 92. § c) pontja: eredménytelen az eljárás, ha egyik ajánlattevő sem vagy az összességében legelőnyösebb ajánlatot tevő sem tett - az ajánlatkérő rendelkezésére álló anyagi fedezet mértékére tekintettel - megfelelő ajánlatot.

továbbá az érintett födémeknél a villamos hálózat teljes felújítását (lámpacserékkel) tartalmazta.

A beruházás 2006. július hónapban 238 millió Ft összköltséggel megvalósult, az Önkormányzat Városfejlesztési- és Üzemeltetési Osztálya kimutatása alapján a beruházás összköltségének 16,7%-a a villamos hálózat felújításával közvetett energia megtakarítást eredményezett.

A 2005. évben a Közgyűlés 8 intézmény esetében döntött²¹ CÉDA támogatásból történő felújításról, melyek közül a Perczel Óvoda és a Dienes Iskola felújításához kapcsolódtak közvetetten energiaraționalizálási munkálatok.

Az Önkormányzat egyszerű, 3 vállalkozó meghívásával, hirdetmény közzététele nélküli közbeszerzési eljárást folytatott le az 5 intézménye felújítására vonatkozóan. Az Önkormányzat a nyertes kivitelezővel 2005. augusztus 17-én a felújítandó intézményenként kötötte meg a vállalkozási szerződéseket.

A Perczel Óvoda elújítására vonatkozó pályázatban a fő-, és mellékbejárati ajtók, továbbá 2 csoportszoba 8 darab ablakának és 2 teraszajtójának cseréje, továbbá a vizesblokk felújítása szerepelt. A felújítás az épület egy részét érintette, a felújítás a 2005. október 3-án kelt átadás-átvételi jegyzőkönyv alapján a vállalkozási szerződésnek megfelelően megtörtént, a nyílászáró csere a teljes felújítási költség 46,4%-át tette ki. Az Önkormányzatnál rendelkezésre állt a Perczel Óvoda fejlesztést megelőző évi, valamint a fejlesztés megvalósulását követő év fűtési energia fogyasztási adatai, melyeket a 12., és 13. számú tanúsítványok tartalmaznak. A távfűtéssel rendelkező épület tényleges energia felhasználása – részben a részleges nyílászárócserenek köszönhetően, részben a 2006-2007 enyhe téli időjárás miatt – 7%-kal csökkent, ennek ellenére az energiafelhasználás tényleges éves költsége – részben a távfűtés díjának emelkedése, részben a részleges felújítás miatt – 19,7%-kal emelkedett.

A Dienes Valéria Általános Iskola felújítására vonatkozó pályázatban a bejárati ajtó, valamint 3 tanterem ablakcseréjét tervezték. Tolna megye legnagyobb létszámú alsó fokú oktatási intézményében a felújítás tervezett költsége 2741 ezer Ft, a támogatás tervezett összege 1919 ezer Ft volt.

A beruházás a műszaki átadás-átvételi jegyzőkönyv szerint határidőre, a tervezett forrás és költség összetétellel valósult meg. A távfűtéssel működő épület térfűtésre felhasznált – az Önkormányzat által megadott – energiafogyasztási adatai (13. számú tanúsítvány) szerint 512 GJ primer energiamegtakarítás jelentkezett a fejlesztést követő évben a fejlesztést megelőző évhez képest. Ezt az energiamegtakarítást azonban – tekintettel arra, hogy a fűtési energia elsősorban az időjárástól függő tényező – nem elsősorban a felújítás eredményezte, mivel az épület alapterületének egy tizedét érintette csak a felújítás.

²¹ Szekszárd MJV Önkormányzat Közgyűlésének 67/2005. (IV. 28.) számú határozatában.

A 2005. évi CÉDE pályázatok műszaki dokumentációi nem tartalmaztak adatokat a várható energia megtakarítás mennyiségére vonatkozóan, a felújítások az intézményi működés biztosításához kapcsolódtak.

A Közgyűlés **2008. évben** 5 oktatási, illetve nevelési intézményének CÉDE támogatásból történő felújításáról döntött²². Valamennyi pályázatot „*a helyi önkormányzatok feladatellátás színvonalának javítását eredményező fejlesztések*” célra nyújtották be, melyek közül **4 pályázat megvalósítása közvetetten energia megtakarítást eredményezett.**

Az Önkormányzat e fejlesztések támogatásból történő megvalósítása érdekében 5 pályázatot nyújtott be a DDRFT-hez, amely valamennyi intézmény felújítását támogatásban részesítette. Az 5 pályázatban foglalt felújítási munkálatok összértékére való tekintettel az Önkormányzat egyszerű, tárgyalás nélküli közbeszerzési eljárást folytatott le, melyre 3 ajánlattevő nyújtott be ajánlatot. A nyertes kivitelező ajánlata alacsonyabb összegű volt, mint a pályázatokban tervezett munkák díja, ezért az Önkormányzat valamennyi CÉDE támogatást nyert pályázat esetében lemondott a támogatás arányos részéről.

A Gyermeklánc Óvoda '70-es években épült épületében a fa nyílászárók elkorhadtak, elvetemedtek, az üveglapok biztonságos rögzítése nem volt megoldott, a Közgyűlés a 157/2008. (V. 21.) számú határozatában döntött a CÉDE támogatásból történő felújításról.

A pályázatban vállalt 1,8 millió Ft saját forrás összegét a 2008. évi költségvetés fejlesztési tartalékai között elkülönítetten szerepeltették. A 2008. évi CÉDE pályázat a korábbi években saját forrással megvalósított nyílászáró csere folytatásaként került benyújtásra. A beruházás összköltségét 4550 ezer Ft összegben tervezték, az igényelt CÉDE támogatás összege 2730 ezer Ft volt. A támogatás összegét és éves ütemezését jóváhagyó döntést²³ követően lebonyolított közbeszerzési eljárás eredményeként csökkent beruházási összköltség miatt az Önkormányzat a támogatás arányos részéről lemondott. A 2008. október 17-én kötött vállalkozási szerződés a jóváhagyott pályázati dokumentációban rögzítetteknek megfelelően, 16 darab ablak, 4 darab ajtó cseréjére vonatkozott. A 2008. december 5-én kelt műszaki átadás-átvételi jegyzőkönyv alapján a beruházás a vállalt határidőre, a szerződésben rögzített díjjal megvalósult.

Az Önkormányzat **az 5. számú Általános Iskola** panel szerkezetű épületének déli falán tönkrement hőszigetelés cseréjéhez igényelt CÉDE támogatást. A 121m² falterületet érintő felújítást 480 ezer Ft saját forrás és 720 ezer Ft CÉDE támogatásból tervezték megvalósítani. A fejlesztés támogatását²⁴ követően

A 2009. február 19-én megkötött támogatási szerződésben a fejlesztés – a közbeszerzés eredményeként módosított – összköltsége 901 ezer Ft, a támogatás összege 541 ezer Ft volt. A 2008. október 7-én kötött vállalkozási szerződés műszaki tartalma megegyezett a jóváhagyott pályázatban rögzített műszaki tartalommal, a felújítás határidőre, a vállalt szerződéses díjjal megvalósult, a műszaki átadás-átvétele 2008. december 5-én megtörtént.

A Városi Bölcsőde épületének 16 darab ablak és 4 darab ajtó cseréjére vonatkozó 3950 ezer Ft összköltségű pályázat kedvező elbírálását²⁵ követően az Önkormányzat 2009. február 1-én kötötte meg a támogatási szerződést.

A támogatási szerződésben a fejlesztés összköltsége 3515 ezer Ft-ra, az igényelhető támogatás összege 2109 ezer Ft-ra – a közbeszerzési eljárás eredményeként kismértékben – csökkent. A 2008. október 17-én kötött vállalkozási szerződésben rögzített műszaki tartalom megegyezett a

²² Szekszárd MJV Önkormányzat Közgyűlésének 303/2008. (XI. 26.) számú határozatában.

²³ A DDRFT Sz-0217-004/2008 iktatószámú levele alapján.

²⁴ A DDRFT SZ-0217-004/2008 iktatószámú levele alapján.

²⁵ A DDRFT SZ-0152-003/2008 iktatószámú levele alapján.

pályázatban jóváhagyott, valamint a közbeszerzési eljárásban rögzített műszaki tartalommal. A fejlesztés határidőre, a vállalokozási szerződésben rögzített díjjal megvalósult, a műszaki átadás-átvétel 2008. december 5-én megtörtént.

A Mérey utca Idősek Otthona hagyományos falszerkezetű épületének utólagos, 75m² nyugati tájolású falfelületet érintő hőszigetelésére vonatkozó – 800 ezer Ft beruházási összköltségű – pályázatot a DDRFT 480 ezer Ft támogatásban részesítette²⁶.

Az Önkormányzat 2009. február 19-én megkötötte a 170007908D számú támogatási szerződést. A 2008. október 31-én kötött vállalokozási szerződésben rögzített határidőnek megfelelően a beruházás 2008. november 30-án elkészült, a műszaki átadás-átvétel 2008. december 16-án megtörtént.

A 2008. évben támogatásban részesített pályázatok esetében a felújítások 2008. december végén megtörténtek, a 12. számú tanúsítványokhoz kapcsolódó 13. számú tanúsítványok – mivel az épületek 2009. évi fűtési energia fogyasztási adatai még nem ismertek – nem kerültek kitöltésre.

A 2005. évben és a 2008. évben CÉDE támogatásból, továbbá a 2004. évben címzett támogatásból megvalósult **felújításokat** – bár energia megtakarítást eredményező munkálatokat is tartalmaztak – **nem energiaracionalizálási céllal**, hanem a folyamatos intézményi működés biztosítása érdekében **hajtották végre**. E pályázatok esetében az energia megtakarítás mennyiségével, illetve értékével nem számoltak, megvalósíthatósági tanulmányokat – a címzett támogatás kivételével nem volt pályázati követelmény – nem készítettek, energetikai célkitűzések, továbbá az energiafogyasztásról vezetett nyilvántartás hiányában a felújítások energiafelhasználásra gyakorolt hatását nem elemezték. **Ennek ellenére az Önkormányzat** – energia megtakarításokat is magában foglaló – felújításokra vonatkozó **döntései célszerűek voltak** és hozzájárultak a rendelkezésre álló források hatékony felhasználásához.

A 2009. évben – az ÁSZ helyszíni ellenőrzése idején – folyamatban van a Wunderland Óvoda energetikai korszerűsítés célú fejlesztése, melyhez az Önkormányzat a KEOP-2007 5.1.0 intézkedése keretében nyert támogatást.

Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata 2005. június 10-én közoktatási megállapodást kötött a Wunderland Óvoda fenntartói jogának átadásáról a SZNKÖ-vel. A megállapodás szerint a kisebbségi önkormányzat, mint fenntartó gondoskodik az Óvoda által ellátott közoktatási feladatok ellátásáról, valamint a német nemzetiségi óvodai nevelésről. Az SZNKÖ 2007-ben pályázatot nyújtott be a németországi Hermann Niermann Alapítványhoz a Wunderland Óvoda épületének renoválása és energia-korszerűsítése céljából. A pályázaton a kisebbségi önkormányzat 150 000 euró vissza nem térítendő támogatást nyert. Ezt követően az SZNKÖ 2008. július 15-i ülésén – további forrás bevonása miatt – határozott²⁷ arról, hogy a Wunderland Óvoda felújításának céljából pályázatot nyújt be a KEOP-2007-5.1.0 intézkedésére az energetikai hatékonyság fokozása címmel, valamint megbízott egy külső vállalokozást a pályázat elkészítésével.

A Wunderland Óvoda épülete a '80-as években „*takarékos*” megoldásokkal épült, a falak, a födémelek, a nyílászárók elavultak, a külső szigetelés elöregedett, továbbá a kis (7⁰) hajlásszögű tető esetében folyamatos beázások történtek. A Wunderland Óvodában 263 kisgyermek ellátását 40 fő alkalmazott biztosítja.

²⁶ A DDRFT SZ-0149-003/2008 iktatószámú levele alapján.

²⁷ 34/2008. (VII.15.) SZNKÖ határozat.

A pályázathoz készült megvalósíthatósági tanulmány részletesen bemutatta az energia hatékonyság fokozását eredményező fejlesztést, továbbá adatokat tartalmazott a fejlesztés előtti, illetve utáni időszak energia fogyasztására vonatkozóan, értékelemzés és számítások alapján számszerűsítette a várható energia megtakarítások mennyiségét és összegét. Az SZNKÖ a pályázat műszaki-technikai, illetve pénzügyi tartalma alapján – a megvalósíthatósági tanulmányban rögzített gazdaságossági és hatékonysági szempontokat figyelembe véve döntött²⁸ az óvoda – KEOP-2007 5.1.0 intézkedésére pályázat benyújtásáról. A pályázatot 2008. december 16-án a KEOP IH befogadta.

A pályázat a távhőszolgáltatótól vásárolt hőmennyiség jelentős csökkenését, továbbá a komfortérzet növelését tartalmazta, továbbá a pályázati kiírásnak megfelelően számszerűsítette a beruházás várható megtérülési idejét, a primer energiafelhasználás csökkenését, valamint a káros anyag kibocsátás csökkenését. A várható megtérülési időt a beruházás teljes bekerülési költségét tekintve 20,3 évben, a primer energiafelhasználás csökkenését évi 398 GJ-ban, a CO₂ kibocsátás csökkenését évi 12 tonnában tervezték.

Az SZNKÖ az energetikai és a szerkezeti engedélyes tervek elkészítésére, a kiviteli tervek elkészítésére, a kiviteli tervek tervellenőrzési munkáinak, továbbá a KEOP pályázat lebonyolítási feladatainak ellátására – a támogató döntésről való értesülés után – megbízási szerződéseket kötött.

A KEOP IH – a 2009. január 30-án kelt támogató döntéséről – 2009. április 29-én²⁹ értesítette az SZNKÖ-t a pályázatban igényelt 45 187 ezer Ft támogatás megítéléséről, a támogatási szerződést 2009. augusztus 17-én írták alá.

A kivitelezés vállalkozásba adását megelőzően az Önkormányzat – a SZNKÖ megbízása alapján³⁰ – a Kbt.₂ VI. fejezete alapján ajánlati felhívást tett közzé³¹.

Az ajánlati felhívás az óvoda energetikai korszerűsítése beruházásával kapcsolatban 1726m² tetőhéjalás elkészítését, 1585m² hőszigetelés elhelyezését, összesen 1198m² homlokzati hőszigetelés, 251 darab homlokzati ablakcserét, 20 darab ajtócserét, valamint csatornás gépi szellőzés kialakítását tartalmazta a kiviteli tervekkel összhangban.

A bírálati szempontok között az összességében legelőnyösebb bírálati módot választották, melynek rész szempontjai között a vállalási ár összege, a teljesítési határidő, a késedelmi kötbér, a jótállás időtartama, illetve a fizetési határidő 5 és 50 közötti súlyszámát határozták meg. A jótállási idő tekintetében minimum 3 év időintervallumot, a késedelmi kötbér napi 150 ezer Ft közötti mértékét, a vállalt fizetési határidőt minimum 60 napban szabályozták. A beérkezett 7 ajánlatból a bíráló bizottság az összességében legkedvezőbb ajánlatot nyújtó vállalkozást – bruttó 71,3 millió Ft összegű vállalási árral – hirdette nyertesnek.

A pályázat megvalósítása érdekében az SZNKÖ további pályázatot vissza nem térítendő támogatásra, illetve kedvezményes hitel igénybevételére nem nyújtott be.

A pályázatban a 45 187 ezer Ft KEOP támogatáson felül 45 187 ezer Ft saját forrást rögzítettek, mely összegek megegyeztek a támogatási szerződésben rögzített források összegével. A saját forrás összege megegyezett az SZNKÖ által a 2005. évben német alapítványtól³² elnyert, valamint az Önkormányzat által nyújtott támogatás összegeivel.

²⁸ Az SZNKÖ 38/2008. (X. 14.) számú határozata alapján.

²⁹ Energia Központ Kht. KEOP-2007-5.1.0/70-2/2009 iktatószámú levele alapján.

³⁰ Az SZNKÖ 21/2009. (V. 3.) számú határozata alapján.

³¹ Közbeszerzési Értesítő 2009. június 17-ei számában, 1131/2009 számon.

³² Hermann-Niermann Alapítvány Düsseldorf

A Niermann Alapítvány hozzájárult ahhoz, hogy a Szekszárdi Német Kisebbségi Önkormányzat a 150.000 euró vissza nem térítendő támogatást a Wunderland Óvoda felújítására benyújtott pályázat önrészeként felhasználja. Az előzetes számítások alapján a beruházás tervezett összegből hiányzó 11 140 ezer Ft-ot az Önkormányzat biztosította.

A fejlesztés 2009. november hónapban műszakilag megvalósult, azonban a pénzügyi elszámolás folyamatban volt.

Az ÁSZ helyszíni ellenőrzés idején a megítélt KEOP támogatásból 15 815 ezer Ft előleg felhasználása történt meg.

A beruházásról vezetett építési napló 2009. október 29-ei bejegyzése alapján a műszaki átadás-átvétel megtörtént, a pénzügyi elszámolás folyamatban van, a záró PEJ benyújtási határideje 2010. május 15-e.

A korszerűtlen, előregedett szigetelés kiváltásával, az új nyílászárók, továbbá egy hővisszanyerős szellőztető rendszer beépítésével a beruházás nemcsak az energiafelhasználás hatékonyságának növelésére, hanem az energiafelhasználás veszteségeinek csökkentésével is együtt járt. A fejlesztés tervezett eredményei összhangban álltak az Önkormányzat által – a gazdasági programban, a költségvetési koncepciókban, az IVS-ben, a környezetvédelmi programban – megfogalmazott célkitűzésekkel.

A beruházás megvalósítása során a pályázatban rögzített célértékek, továbbá a vállalt indikátorok köre nem változott, a vállalt műszaki tartalom megvalósult, ennek ellenére **a beruházás eredményességének megítélése** – a pénzügyi lezárás hiányában, továbbá a tényleges energia felhasználási adatok hiányában – **még nem végezhető el.**

A rendelkezésre álló források felhasználása hatékonyságának megítéléséhez – tekintettel a beruházás folyamatban lévő pénzügyi elszámolására, valamint a várható befejezési határidőre – **még nem állnak rendelkezésre energiafogyasztási adatok.**

A pályázat benyújtását megelőzően elkészített megvalósíthatóság tanulmány az energiafelhasználás tervezett mennyiségi és értékadatait is tartalmazza. A támogatási szerződésben az SZNKÖ számára – a beruházás befejezésétől számított – 5 éves monitoring adatszolgáltatást írtak elő. A beruházás a fűtési energiafelhasználás csökkentésére irányult, ebből adódóan a fejlesztésre vonatkozó gazdaságossági, eredményességi és hatékonysági minősítést – az időjárási tényező változékonysága miatt – több év energiafogyasztási adatai után lehet elvégezni.

Az Önkormányzat **a gazdaságossági szempontokat mérlegelve használta fel a rendelkezésre álló erőforrásokat**, mert – az EHA pályázat, a „Szemünk Fénye” program, továbbá az energetikus beszámolója alapján – vizsgálta az energiafelhasználás korszerűsítésének és a költségekkel való takarékoságnak a lehetőségeit. A vizsgált időszakot megelőzően a távhővel működtetett önkormányzati költségvetési szerveknél termosztatikus radiátorszelepeket szereltek fel. A KEOP pályázat kivitelezésére meghirdetett közbeszerzési eljárás – az energiahatékonyság javítására irányuló megvalósíthatósági tanulmány alapján készített kiviteli tervekben rögzített – során kiemelt szempont volt az energia felhasználás csökkentése. A decentralizált állami támogatásokból megvalósult – nem energetikai célú – felújítások forrásainak gazdaságos felhasználása érdekében célszerűen közbeszerzési eljárásokat folytattak le. Az Önkormányzat a megújuló energiaforrások bevonását vizsgálta, azt költségesnek ítélte. A távhő szolgáltatóval kötött szerződés felülvizsgálatát és módosítását végrehajtották, az egyéb energia ellátásra vonatkozó szolgáltatói szerződéseket nem vizsgálták felül.

1.4.2. Az önkormányzati költségvetési szervek térfűtése

Az Önkormányzat az intézményeinek térfűtéséről földgáz, illetve távfűtés felhasználásával gondoskodott. Az önkormányzati szinten 2004-2009 között felhasznált földgáz mennyiségét, a felhasznált földgáz után fizetett kiadásokat az 5. számú tanúsítvány, míg a távhő mennyiségi és az értékadatait a 6. számú tanúsítvány tartalmazza.

Az önkormányzati szinten – 9 intézmény 24 épületrésze – térfűtésre felhasznált földgáz mennyisége a 2009. évre 25,6%-kal volt magasabb a 2004. évihez képest. Az egymást követő évek földgáz fogyasztásában a téli időjárás alakulása mellett jelentős szerepe volt az önkormányzati intézményrendszerben – 2008. évben – bekövetkezett szervezeti változásoknak.

Az Önkormányzat a fűtési célokra a 2004. évben 415 ezer m³ földgázt használt fel, mely a 2009. évre 25,6%-kal 521,2 ezer m³-re emelkedett. Az idősor adataiban – az előző évhez viszonyítva – jelentős, 10%-ot meghaladó mértékű változás a 2006. évben, a 2008. évben és a 2009. évben volt. A 2006. évben az előző évhez képest 18,6%-os fogyasztásnövekedést a 2006. évi – a sokévi átlagnál – hidegebb időjárás okozta³³, a földgáz felhasználás mennyiségi változását eredményező intézményi szervezeti változást 2006-2007. években az Önkormányzatnál nem hajtott végre. A 2009. évben az előző évhez viszonyítva 22,3%-kal növekedett a térfűtésre felhasznált földgáz mennyisége, melynek elsődleges oka a 2008. évben végrehajtott szervezeti változások voltak.

A 2008. évtől intézményfenntartó társulási megállapodás³⁴ keretében működik Szedres Község általános iskolája és óvodája, a 2360m² területű és 7100 m³ légköbméterű tagintézmény földgáz kiadásai arányosítva a 2008, illetve a 2009. évben jelentek meg az 5. számú tanúsítványban.

Az egy m² fűtött alapterületre, illetve az egy m³ fűtött légtérre jutó fűtési célú földgáz kiadások a 2009. évre a 2004. évhez viszonyítva – az áremelkedések miatt – 59,5%-kal, illetve 63,4%-kal emelkedtek. A 2004. évről a 2009. évre a tényleges fűtési célú földgáz kiadás összegének emelkedésén belül 64%-ot jelentett a földgáz árának változása, és mindössze 36%-ot a vizsgált időszakban az intézményi körben végrehajtott szervezeti változások.

A térfűtésre 2005-2009 között évente ténylegesen teljesített földgáz kiadások az előző évhez viszonyítva 9%–25,5%–0,2%–4,9%–19,3%-kal emelkedtek. A 2004-2009 közötti időszakban a fűtési célú gázenergia kiadások aránya a tényleges költségvetési kiadásokon belül évente változó arányú – 0,4%-0,4%-0,5%-0,5%-0,5%-0,7% – volt, azonban a vizsgált időszakban nem jelentett 5% pontot meghaladó növekedést. Az 1 GJ tényleges földgáz felhasználásra jutó tényleges fűtési célú földgáz kiadás a 2009. évre – a 2004. évhez viszonyítva – 36,7%-kal emelkedett.

Az önkormányzati intézmények közül 9 intézményének (15 épületrész) térfűtése a városi távhő rendszeren keresztül történt. A 2009. évre a 2004. évhez viszonyítva a térfűtésre felhasznált távfűtés mennyisége a 26,6%-al, a tényleges távfűtési kiadások 3%-kal csökkentek, melyet a 6. számú tanúsítvány adatai tartalmaznak. A felhasznált távfűtés mennyiségének változásában az önkormányzati intézményeknél végrehajtott szervezeti változások játszottak elsődlegesen szerepet.

A vizsgált időszakban a távfűtés felhasznált mennyiségének csökkenését okozta a Közgyűlés 2006. évi döntése, mely során a Garay Általános Iskola épületét átadták az egyház részére. A

³³ Forrás: az Országos Meteorológiai Szolgálat kimutatása szerint: http://www.met.hu/omsz.php?almenu_id=climate&pid=climate_Hh&pri=2&sm0=2&dti=4&mpx=0

³⁴ A Közgyűlés 187/2008. (VI. 13.) számú határozata alapján.

2006. június hónapban átadott – 1651m² nagyságú – távhő felhasználásával üzemelő épület területi adatai a tanúsítványban 2006-2007. években arányosítással kerültek rögzítésre. További szervezeti – távhő felhasználás csökkenést okozó – változásként jelentkezett a 2008. évben a KESZ – korábban távfűtésű, majd földgázfűtésű épületbe történő – költözése, valamint a Bezerédj Szakközépiskola (3617m² nagyságú) átadása³⁵ a Tolna Megyei Önkormányzat számára.

A 2004. évről a 2009. évre a térfűtésre felhasznált távfűtéssel kapcsolatos kiadások csökkenését (3%) jelentősen alulmúlta a ténylegesen felhasznált távfűtés mennyiségének csökkenése, melynek oka a távfűtés árának emelkedése volt. A fűtött alapterület 13,4%-os csökkenése mellett az egy m² fűtött alapterületre jutó kiadás 12%-kal emelkedett a 2009. évre.

A 2004-2009 közötti időszakban a távfűtésre ténylegesen teljesített kiadások aránya a tényleges költségvetési kiadásokon belül a 2008. évi 1,2%-ot tették ki, a 2009. évben 1,1%-ot, 5% pontot meghaladó változás nem volt. Az 1 GJ tényleges távhőfelhasználásra jutó tényleges távfűtési kiadás a 2009. évre – a 2004. évhez viszonyítva – 32%-kal emelkedett.

Az Önkormányzatnál nem vizsgálták és nem értékelték az önkormányzati intézményrendszer térfűtésére fordított kiadások nagyságát, változását, nem elemezték a kiadások alakulását befolyásoló tényezőket. A gáz energia piac liberalizációja révén elérhető energia megtakarítási lehetőségeket nem vizsgálták, ezzel kapcsolatos intézkedéseket nem fogalmaztak meg.

Az Önkormányzat nem működtetett ellenőrzési, vagy monitoring rendszert a fűtési rendszerek adatainak kontrolljára, ennek ellenére **eredményesen gondoskodott a költségvetési szervek térfűtésének biztosításáról**, mert biztosította az épületek – részben saját hőtermelő berendezésekkel, részben távfűtéssel történő – térfűtését. Az egységnyi (légméter) fűtési célra fordított energiafelhasználás kiadása a távfűtés esetében – a fűtött légtér 5,5%-os csökkenése mellett – mindössze 2,6%-kal emelkedett. A földgázfelhasználás esetében – a fűtött légtér 5%-os emelkedése mellett – az egységnyi fűtési célra fordított energiafelhasználás kiadása jelentősen, 63,4%-kal emelkedett, melynek alapvető oka a földgáz árának emelkedése volt.

1.4.3. Az önkormányzati költségvetési szervek villamos energia ellátása

Az Önkormányzat költségvetési szerveinél a villamos energiafogyasztáson belül a világításra, illetve az egyéb célokra fordított villamos energia mennyiségének elkülönített mérése – 3 főzőkonyha kivételével – nem biztosított. Fűtési célra villamos energiát nem használtak fel. Az Önkormányzat villamos energia felhasználásának adatait a 2004-2009 közötti időszakban a 3. számú tanúsítvány tartalmazza.

Az Önkormányzatnál felhasznált villamos energia mennyisége a 2009. évre 24,1%-kal **csökkent** a 2004. évhez képest, melynek oka a vizsgált időszakban az önkormányzati intézmények körében végrehajtott szervezeti változások voltak.

A 3. számú tanúsítvány 2005. évi villamos energia fogyasztási adatainak csökkenését az okozta, hogy a 2005. évben az Önkormányzat³⁶ értékesítette a Wesselényi utcai óvoda épületét, továbbá a 2005. évben megkezdődött a Garay Gimnázium födémrekonstrukciója, a 2 éven át tartó beruházás alatt a középfokú oktatási intézmény hallgatói más oktatási intézményekbe kerültek áthelyezésre. A 2006. év június hónapban a katolikus egyház számára átadták a Garay Általános Iskola (1651m² nagyságú) épületét, e szervezeti változás a tanúsítványban a 2006-2007. években korrigáltan jelenik meg. A Bezerédj Szakközépiskola (mint TISZK tagintézmény)

³⁵ A Közgyűlés 175/2008. (VI. 5.) számú határozata alapján.

³⁶ A Közgyűlés 147/2005. (VII. 13.) számú határozata alapján.

2008. június 30-tól a Tolna Megyei Önkormányzat fenntartásában működik, valamint a 2008. évben csatlakozott az intézményfenntartó társuláshoz Szedres Község Óvodája és Általános Iskolája.

A tényleges villamos energia kiadás összege a 2009. évre 6,8%-kal emelkedett a 2004. évhez képest, az emelkedésben – az intézményi kör szűkülése ellenére – a villamos energia átváltásának volt szerepe, melyet alátámaszt, hogy az egy m² megvilágított alapterületre jutó tényleges energiateljesítmény mennyisége 20,5%-kal csökkent ugyan, de az egy m² megvilágított alapterületre jutó tényleges energiateljesítmény kiadása 12,4%-kal emelkedett.

Az önkormányzati intézményrendszerben villamos energia felhasználásával kapcsolatosan energiaraționalizálási és energia megtakarítási beruházások megvalósításáról nem döntöttek.

A villamos energiára évente tervezett kiadás összege 2004. évtől változóan alakult, a 2009. évre 75,4%-kal volt magasabb, mint a 2004. évben. Ezzel szemben a villamos energiára fordított tényleges kiadások jóval alacsonyabb arányban emelkedtek, a 2009. évre 6,8%-kal volt magasabb összegű, mint a 2004. évben.

Az Önkormányzat villamos energiára fordított kiadásainak a költségvetési kiadásokon belüli aránya 2004-2009 között évente 1,4%-1,2%-1,3%-1,6%-1,2%-1% volt.

A villamos energia átváltásának a kiadásokra gyakorolt hatását nem mutatták ki, a villamos energiateljesítményre fordított kiadások alakulását befolyásoló tényezőket, a változások okait nem értékelték.

Az energetikus a 2004. és a 2008. évi energetikai beszámolójában rögzítette az energetikával kapcsolatos kötelező és az önként vállalt feladatok körét, a település energiaellátásával kapcsolatban tett intézkedések körét, az energiaraționalizálással kapcsolatban meghozott döntéseket és az elvégzett intézményi fejlesztéseket. Általános és konkrét javaslatokat fogalmazott meg további energia megtakarítási intézkedésekre, valamint a 2008. évben a világításkorszerűsítés kapcsán részben bemutatta a finanszírozás lehetséges módját. A beszámoló az önkormányzati energiateljesítmény felhasználással kapcsolatban energia fajtanként, önkormányzati szinten összesített mennyiségi és értékadatot tartalmazott.

Az Önkormányzatnál a villamos energia piac liberalizációja kapcsán elérhető megtakarításokat nem vizsgálták, a feljogosított fogyasztói körbe történő átlépés lehetőségét nem vizsgálták.

Az Önkormányzat eredményesen gondoskodott a költségvetési szervek villamos energia szükségletének biztosításáról, mert a villamos energia felhasználását az áramszolgáltatóval kötött szerződések alapján biztosította, valamint megtette a szükséges intézkedéseket az üzemzavarok elhárítására, a berendezések működtetésére, karbantartására. Az egy m² megvilágított alapterületre jutó villamos energia felhasznált mennyisége a 2009. évre – a megvilágított alapterület 5%-os csökkenésénél nagyobb arányban – 20,2%-kal csökkent. A Polgármesteri hivatalban energetikus munkakörben alkalmazott dolgozó a Polgármesteri hivatal – az intézmények nélküli – villamos energiateljesítmény helyeiről – a fogyasztási helyek áramszámlái alapján – táblázatot vezet, azonban a kiugróan magas fogyasztás esetére vonatkozóan eljárárendet nem határoztak meg.

1.4.4. Az önkormányzati költségvetési szervek egyéb energiateljesítmény fogyasztó rendszerei

Az Önkormányzat költségvetési szerveinél kiemelt fogyasztói hely nem található. **Az elkülönített villamos energia fogyasztásmérése 3 intézmény konyhájánál biztosított,** erre vonatkozóan azonban az Önkormányzatnál helyi szabályozás nem került kialakításra. A többi energiateljesítmény fogyasztási helyhez hasonlóan a konyhák energiateljesítmény fogyasztását sem kísérték figyelemmel, az

energiafogyasztó rendszerekre általános, vagy differenciált költségcsökkentési módozatokat nem alakítottak ki.

Az Önkormányzat tulajdonában álló³⁷ Diákétkeztetési Kft. az önkormányzati intézményekben 6 darab főzőkonyhát és 11 melegítőkonyhát üzemeltetett, melyekből 3 főzőkonyha esetében biztosították a villamos energia elkülönített mérésének lehetőségét. A többi főzőkonyha, illetve melegítőkonyha esetében a Diákétkeztetési Kft. megállapodások alapján fizeti az arányos villamos energia, illetve földgáz felhasználás költségeit. A hatékonyabb és gazdaságosabb feladatellátás érdekében a Diákétkeztetési Kft. 6000 adagos konyha építésének tervezésére adott megbízást a 2008. évben, a tervezett létesítmény koncentráltan – további telephelyek fenntartási kényszere nélkül – képes a közétkeztetési igények kielégítésére.

1.4.5. A megújuló energiaforrások felhasználása

Megújuló energiaforrásokat az Önkormányzat és intézményei energiaigényének kielégítésére **nem használtak** fel, erre irányuló energiaraționalizálási beruházást a vizsgált években az Önkormányzat nem valósított meg.

Az IVS-ben a környezetvédelemmel kapcsolatos stratégiai célok között a megújuló energiaforrásokra történő átállás támogatását, terjesztését is megfogalmazták, azonban önkormányzati bevezetését költségeseknek ítélték. Az Önkormányzat az iparosított technológiával épült lakóépületek energiatakarékosságot célzó felújításának támogatásáról szóló 7/2002. (IV.29.) számú rendeletében támogatható célként rögzítette a megújuló energiafelhasználás növelését, e célra pályázatot a vizsgált időszakban a lakosság nem nyújtott be.

1.5. A harmadik feles finanszírozású konstrukció keretében megvalósított, energiaraționalizálást szolgáló fejlesztések, korszerűsítések

Az Önkormányzatnál a vizsgált időszakban **harmadik feles finanszírozású** konstrukció keretében megvalósuló energiaraționalizálást szolgáló **fejlesztésről nem döntöttek**.

Az Önkormányzathoz 2008. november 18-án érkezett, a harmadik feles finanszírozás keretében EU támogatással megvalósítható fűtés, - és világításkorszerűsítésre vonatkozó írásos ajánlat elbírálása az ÁSZ helyszíni ellenőrzés időszakában még folyamatban volt.

1.6. Az energiaraționalizálást szolgáló intézkedések végrehajtásának eredményessége és hatékonysága

A 2004-2009 időszakra vonatkozóan az Önkormányzat összes energiafelhasználásának adatait a 10. számú tanúsítvány tartalmazza.

Az Önkormányzatnál a tényleges összes energia kiadás – az 1. számú tanúsítvány adatai alapján – a 2009. évre 21,6%-kal emelkedett a 2004. évhez képest.

Az Önkormányzat tényleges éves energiakiadásának összege a 2004. évről a 2009. évre 21,6%-kal emelkedett, a primer energia felhasználása a 2004. évhez viszonyítva a 2009. évre 9,6%-kal – 46 328,77 GJ-ra – csökkent. A földgázenergia felhasználás a vizsgált időszakban 25,6%-kal emelkedett, azonban a villamos energia felhasználás 18,3%-kal, a távhő energia

³⁷ A Közgyűlés a 162/2007.(VI.21.) határozattal döntött a 100% önkormányzati tulajdonú Diákétkeztetési Kft. létrehozásáról, a társaságot a Tolna Megyei Bíróság Cégbírósága 2007. augusztus 3-án jegyezte be.

felhasználás 26,6%-kal csökkent. E változásokat nagyobb részben az önkormányzati költségvetési szervek körében végrehajtott szervezeti változások, kisebb részben a vizsgált időszakban végrehajtott – energiamegtakarítást is eredményező – fejlesztések okozták. A károsanyag kibocsátás – mivel a felhasznált energiahordozók fajtájában és összetételében változás nem történt – a primer energiafelhasználással arányosan, a 2004. évről a 2009. évre 10,8%-kal 3014,6 tonnára csökkent.

A megújuló energiaforrások bevezetését költségesnek ítélték, a vizsgált időszakban a Közgylűlés ilyen irányú fejlesztésről nem döntött.

Az Önkormányzat a vizsgált időszakban megvalósított – energiaraionalizálást, energiamegtakarítást eredményező – fejlesztésekkel, intézkedésekkel kapcsolatban – a KEOP fejlesztés kivételével – nem határozott meg energiaraionalizálással, illetve energia megtakarítással kapcsolatos célokat. A KEOP pályázatban rögzített célok megvalósulásának ellenőrzéséhez még nem állnak rendelkezésre energiafogyasztási adatok.

A vizsgált időszakban **az Önkormányzat által végrehajtott** – energiaraionalizálást is eredményező – **fejlesztések az** energetikai célok megfogalmazásának hiányában is **összességében eredményesek voltak**, mert a 2004. évről a 2009. évre csökkent az energiafelhasználás és a kibocsátott károsanyag mennyisége, továbbá a tényleges éves energiakiadás növekedése az áremelkedések növekedési üteme alatt maradt.

Az Önkormányzat energiaraionalizálást és megtakarítást szolgáló intézkedései összességében hatékonyak voltak. Az egy közvilágítási lámpahelyre jutó villamos energia felhasználás a 2004. évről a 2009. évre – a lámpahelyek számának 2,4%-os bővülése mellett is – 11,8%-kal csökkent. Az egy m² megvilágított alapterületre jutó tényleges villamos energia felhasználás mennyisége – az intézményi körben végrehajtott szervezeti változások miatt – a 2004. évről a 2009. évre 20,2%-kal csökkent, az egy fűtött légköbméterre jutó fűtési célú energiafelhasználás 5,2%-kal csökkent.

Az Önkormányzatnál nem vizsgálták annak lehetőségét, hogy a megújuló energiaforrások felhasználásának növelésére vonatkozó 2148/2008. (X. 31.) Kormányhatározatban megfogalmazott célkitűzéseknek milyen módon tehetnek eleget.

Az Önkormányzat energiagazdálkodási gyakorlata, továbbá a helyi energiaellátás megszervezésében betöltött szerepe, valamint az energiaraionalizálást eredményező intézkedések eredményessége és hatékonysága **részben illeszkedett a központi energiapolitikai célkitűzésekhez**, mert EU támogatás bevonásával energiaraionalizálási projektet valósítottak meg, a közvilágítás korszerűsítése révén energiamegtakarítást értek el, a távhőellátó-rendszer primer és szekunder oldalán is fejlesztéseket hajtottak végre, azonban a megújuló energiaforrások felhasználásának növelésére vonatkozóan nem döntöttek.

Szekszárd, 2010. január 20.

Eigner György Zoltán
számvevő tanácsos

Melléklet: 13 db
Függelék: 1 db

MEGISMERÉSI ZÁRADÉK

A Számvevői jelentés egy példányát átvettem. Tudomásul veszem, hogy az abban foglaltakra az Állami Számvevőszékről szóló 1989. évi XXXVIII. törvény 25. § (1) bekezdése alapján 8 munkanapon belül írásban észrevételt tehetek. Észrevételemet az Állami Számvevőszék Önkormányzati és Területi Ellenőrzési Igazgatóságára, Holman Magdolna osztályvezető főtanácsos, vizsgálatvezetőnek címezve (1052 Budapest, Apáczai Csere János u. 10.), az ellenőrzést végző Eigner György Zoltán számvevő tanácsos részére (Állami Számvevőszék Tolna Megyei Ellenőrzési Iroda, cím: 7100 Szekszárd, Szent István tér 11-13.) kell megküldenem.

Szekszárd, 2010. január 20 .

Horváth István
polgármester